

Pirmdiena, 2017. gada 14. augusts

Kurzemnieks

L A K S T S V I D U S K U R Z E M E I

Vai mācību iestādes
gatavas?

3. lpp.

Kā
pasargāties
no ērcēm.

6.-7. lpp.

Reportāža no Kuldīgas
pusmaratona.

12. lpp.

JAUNĀS MEDIJU HAIZIVIS TIEKAS PELČOS

Starptautiskās mediju nometnes *Young Media Sharks* jau piekto gadu notiek Pelčos. Non kreisās: *Young Media Sharks* producete Ilona Bičevska, radošais direktors reklāmas aģentūrā *TBWA\Latvija* Pauls Ķesteris, žurnāliste Inga Sprinģe, izpildproducents no *ASV Kriss Matus*, *Crossmedia* un dokumentālo filmu studiju virziena koordinatore no Igaunijas Siri Heidma, žurnālists un aktieris no *ASV Bens Dreifuss*, *New Channel* formātu un pārdošanas vadītāja no Ukrainas Asja Batajeva.

„Nemainīga organizatoru komanda, vieta, entuziasms, enerģija un liela intensitāte. Jau pirmajā dienā jauniešiem pierakstītas klades un jautājumu birums,” tā saka starptautiskās mediju nometnes *Young Media Sharks* producete Ilona Bičevska. Tā jau piekto gadu notiek Pelčos, šogad no 8. līdz 14. augustam.

I. Bičevska: „Vidusskolēniem, kuriem ir talants vai interese par mediju jomu, ir iespēja iepazīties ar plašo spektru, kas ir mediji un komunikācija – žurnālistika, dokumentālais kino, sociālie tīkli, reklāma, autortiesības. Nometnē jauniešiem ir iespēja atrast savu jomu. Tie, kuri ir piedalījušies agrāk, var kļūt par brīvprātīgajiem un palīdzēt nometnes rīkošanā.”

Organizatore cer, ka paši jaunieši īstenos savas raidījumu, reportāžu, reklāmu u.c.

idejas. Jauniešiem būšot iespēja izdomāt un izveidot reklāmas latviešu produktiem, kuri vēl nav reklamēti. „Drosmīgs un iedvesmojošs lektors ir Bens Drefuss no *ASV*, kurš vada mediju *Mother Jones*, kas raksta par politiku un ir ļoti populārs jauniešu vidū, viņš kopā ar Ingu Sprinģi vadīs meistarklases, kurās veidos stāstus, reportāžas Kuldīgā un Pelčos. Pie mums ir arī producents Kriss Matus un Pauls Ķesteris no reklāmas jomas.”

„Jaunums projektā ir tas, ka rudenī, pateico-

ties Vācijas vēstniecībai, izveidosim jauniešu medija centra startupu, kurā būs iespējas sadarboties reģiona jauniešu centriem, kas vēlas būt tīklā, un veidot kopīgas izglītojošas programmas.” Varēs aicināt lektoros, kas pasniegs ne tikai Rīgā, bet arī citās pilsētās, lai nodotu zināšanas jauniešiem un viņi tās varētu likt lietā vietējās avīzēs, medijos, radīt kaut ko savai pilsētai.”

Turpinājums 3. lpp.
Lāsmas Reimanes teksts un foto

ĪSZINĀS

Fiziķi atpūšas

Skrundas vidusskolas komanda kā vieni no *Latvenergo* erudīcijas konkursa *Fizmix Eksperiments* uzvarētājiem kopā ar citu reģionu laureātiem piedalījās vasaras nometnē Tukuma novada labo sajūtu parkā *Vāgneris*, papildinot zināšanas eksaktajās zinātnēs un atpūšoties. Komandā *Oposumi* no Skrundas startēja Renārs Miloševskis, Anete Bivbāne, Igo Radžabovs, Elīza Janvāre un Sandis Orlands Andže, viņus konsultēja skolotāja Inese Pickaine.

Sekot līdzī derīguma termiņam

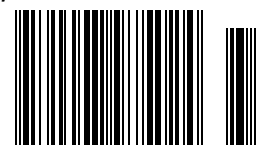
SIA Kuldīgas komunālie pakalpojumi aicina savu apsaimniekojamo māju iedzīvotājus rūpīgi sekot līdzī ūdens skaitītāju derīguma termiņam, jo ūdens patēriņa skaitītāju rādījumi netiek pieņemti, ja ir beidzies skaitītāju verifikācijas termiņš. Par skaitītāju derīguma termiņa beigām savlaicīgi jāinformē pa tālr. 63321963.

Dullā maijvabole vēl gaida

Vēl var pieteikties auto piedzīvojumam *Dullā maijvabole*, kas notiks 19. augustā, dodoties ap 250 km garā ceļojumā pa Kurzemi. Rīkotāji atgādina, ka šoreiz starts un finišs ir Kuldīgā, apbalvošana un balle notiks Pilsētas estrādē. Pieteikšanās e-pastā: dullamajjvabole@inbox.lv. Informācija pa tālr. 26550695.

Trešdien, 16. augustā:

- Skrundas novada sporta spēlēs.
- Lavandas – vai modes kļiedziens?
- Zāļu diena Jūrkalnē.

REDZĒJUMS

Autobusu šarms un posts

Daiga Bitiniece,
tāl. 63350567,
daiga.bitiniece@
kurzemnieks.lv

Nezinu, cik jums bieži gadīties braukt ar sabiedrisko transportu vai, vienkāršāk sakot, autobusu, bet esmu gan droša, ka katram kaut reizi nācies piedzīvot kādu kuriozu, smieklīgu, divdomīgu vai nepatīkamu situāciju. Un grūti atbildamu jautājumu – kā rīkoties? Vai klusēt, vai iejaukties?

Kāda paziņa, visnotaļ stabilu nervu sistēmu, gandrīz sajukusi prātā, visu ceļu no Rīgas līdz Kuldīgai desmitiem reižu dzirdot kādas jauniņas stāstu, kā viņa, pirmkursniece

„Tas viņai bija no sākuma līdz galam jāizstāsta katram, kas ir viņas mobilā telefona kontakts.”

būdamā, nav mācējusi atrast īsto auditoriju augstskolā, un, kamēr klūdusi telpas meklējums, tā nokavējusi svarīgu ievadlekciju. „Šī vēsts viņai bija no sākuma līdz galam jāizstāsta laikam visiem, kas ir viņas mobilā telefona kontakts,” ar laika distanci par notikušo joko paziņa, bet toreiz viņa izmisumā atslīgusi sēdekļi, iebāzusi ausis pirkstus un sākusī mēdītēs.

Otrs gadījums ir par diviem jauniem, brašiem lauku jaunekļiem, no kuriem viens izvēlējies apsēsties tieši tur, kur kāda sieviete sev blakus bija nolikusi palielu, smagu somu. Autobusā netrūka brīvu sēdvietu, bet jaunais vīrietis nostājies tieši tur un uzsaucis: „Savāciet savu somu!” Kad sieviete to paklausīgi

paņēmusi, viņš braši iesēdies tukšajā vietā, lai arī otrs viņu kušinājis, bilstot, ka, re, esot tak vēl citas vietas brīvas. Nē, viņš gribot sēdēt tieši šajā! Un pēc brīža ticis izvilktis telefons, lai skaļā balsī stāstītu, kur nu abi brauc un ko darīs galapunktā. Otrs acīmredzami sajuties neveikli, bet neko nav varējis novērst.

Trešajā gadījumā kāda melnīgsnēja kundze centusies visiem pēc kārtas ar varu uzdāvināt smaržas. Nolūkojusi savu kārtējo upuri, pienākusi un sākusī stāstīt, ka pieņemot šo dāvanu, visas nelaimes būšot kā ar roku noņemtas. Reakcija bijusi ļoti dažāda. Cits izlicies, ka nedzird, cits laipni atrunājies, ka nevajagot, bet kāda sieviete devusies pretuzbrukumā: „Nu, ko jūs mani te apceļat!” Tas labdarei bijis kas negaidīts, viņa atsprāgusi atpakaļ un pēc tam gan aizmugurējā sēdekļi sēdošajai līdzbraucējai skaļi, tā, lai visi dzird, vairākkārt teikusi: „Nu, iedomājies! Es viņu apceļot!” Un, Sabilē ārā kāpjot, vēl pasūdzējusies šoferim, sak, tā viena jūsu pasažiere mani apvainoja, ka es viņu apceļot!

Protams, ir situācijas, kad neviļus noklausīts dzīvesstāsts dod vielu pārdomām, kad sirids iesmeldzas kopā ar kādu meiteni, ko tikko atstājis puisis, kad prātā paliek tīri laba marinēšanas metode. Ir brīži ar mazu bērnu skaļu un ilgu raudāšanu un ar dzīves pabēru jau krietnos gados drēbju un miesas smārda paciešanu. Bet ir arī sapņaini, kā no citas pasaules nākuši, jaunie cilvēki, ir karstasinīgi skūpstī un sarunas, kuras var dzirdēt, bet ne saprast.

Un galu galā ir laiks, kas stiepijas garš, skatoties pa logu un ļaujot izdomāt savas domas. Ja ne viss iepriekšminētais.

MUMS ZVANA

PALIKUŠI BEZ BULCIŅĀM

Tirgotāji satraukušies, ka Kuldīgas pārtikas tirgū vairs nav veikaliņš, kurā pārdeva maizītes un varēja iedzert kafiju.

Atbild tirgos apsaimniekošanas daļas vadītāja Dace Grehova: „Turpmāk būs vietā jauns uzņēmējs, tirgos bulciņas. Iepriekš tur tirgojās Kuldīgas maizes ceptuve, bet saņēmām iesniegumu, ka viņi vairs tur nevēlas tirgoties. Mēs paši nevienam āra neizliekam.”

Lāsma Reimane

FOTOKOMENTĀRS

Divi pret vienu.
Intas Jansones teksts un foto

LASĪTĀJS VAICĀ

Kāpēc nepļauj?

Vairāki kuldīdznieki novērojuši, ka šogad salīdzinoši čakli zāli pilsētā pašvaldības teritorijā pļauj *Kuldīgas komunālie pakalpojumi*, bet pie apvedceļa uz tā sauktajām drošības vai sadalošajām salīnām izkopts visu vasaru ne tuvumā neesot bijis.

Par minētajām teritorijām atbild akciju sabiedrība *Latvijas Valsts ceļi (LVC)*, kas to uzturēšanu deleģējusi *Latvijas Autoceļu uzturētājam*. LVC komunikācijas daļas sabiedrisko attiecību projektu vadītāja Ieva Niedra skaidro: „Diemžēl finansējums autoceļu uzturēšanai nav pietiekams, tāpēc šogad zāles un atvašu pļaušana valsts autoceļos plānota vienu

reizi veģetācijas sezonā. Kuldīgas apvedceļā zāle pļauta jūlija pirmajā dekādē.”

Dainas Tāfelbergas
teksts un foto

Kuldīgas apvedceļā aplis pagrieziena uz Skrunda nopļauts, bet sadalošajā joslā, kas pieder *Latvijas Valsts ceļiem*, kuplo zāle, lai gan jūlija pirmajā dekādē esot pļauts arī tur.

PĒC PUBLICĒTĀ

Vai sadale taisnīga?

Pēc raksta *Kad ceļi pārvēršas neceļos* Edgars no Kurmāles jautā Kuldīgas novada domei.

„Ja pagastu ceļiem kopgarums ir 824 km, bet pilsētas ielām – tikai 81 km, kāpēc ceļu fonda nauda Kuldīgai un laukiem tiek dalīta uz pusēm? Vai tāda sadale ir taisnīga?” vaicā zvanītājs. „Pa pilsētu vairāk braukā vieglās automašīnas, pa laukiem – smagā tehnika: baļķvedēji, traktori. Lielāku transporta nodevu tāpat maksā smagā tehnika.”

Matemātiski dalīt naudu uz kilometriem arī varbūt nebūtu pats pareizākais, spriež Edgars un iesa-

ka veidot kādu komisiju, kas katru gadu naudas izlietojumu izlemtu pēc ceļu faktiskā stāvokļa. „Kurmāles pagasta centrā jau apdalīti neesam,” saka Edgars. Dubļainā laikā sliktis esot Stangoņu ceļš, ko izbraukā baļķvedēji u.c. tehnika. Bet, piemēram, posmos Vārme–Šķēde un Kabile–Šķēde slāpā laikā mašīna pārvērsoties vienā dubļu pikā! Vēl Edgars min ceļu Turlava–Skrunda novads u.c. posmus. „Lai katrs apsaimniekotājs pagastā vai pilsētā savu vajadzību pierāda!” rosina zvanītājs.

Domes priekšsēdes vietnieks Viktors Gotfridsons atzīst, ka ceļu fonda naudas sadales proporcija

starp pilsētu un pagastiem ir radusies vēsturiski, jau kopš rajonu laikiem. „Ir Ministru kabineta noteikumi, kā šo naudu dala novadiem, sadale starp pagastiem un pilsētu ir apmēram tāda pati. Lielākā nelaime jau nav sadalē, bet tajā, ka naudas ceļiem nekad nepietiek. 800 000 eiro gadā visam novadam šķiet liela summa, bet ceļi ir tāda lieta, kuros var ieguldīt un ieguldīt. Ja kādam ir ieteikumi, kā naudu sadalīt un izmantot labāk, mēs labprāt tos uzklaušītu,” mudina V.Gotfridsons.

Dina Porīņa
Inguna Spuleniece

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kāda ir jūsu pieredze ar ērcēm? Ko jūs darāt, lai no tām izvairītos?

Liene Bērzupe, mājsaimniece:

– Man nekad nav bijusi neviena ērce. Neko īpašu nedaru, lai izvairītos, vienīgi lietoju dažādus izpūšamos līdzekļus, kas ir pret kukaiņiem. Bērniņu

gan esam vakcinējuši pret ērcēm.

Austra Varslavāne, dežurante kokapstrādē:

– Ir bijušas ērces pagājušajā gadā, bet pati izrauju. Slimības nav bijušas. Šogad tikai vienu reizi biju mežā, un ērci nedabūju. Ejot mežā, attiecīgi saģērbjos un bikses ielieku zābakos. Mājās atnākot, visu kārtīgi izkratu un ieeju dušā.

Līvija, pensionāre:

– Es mežā neeju, dārzā man nav, citur nekur jau nav ērcu. Agrāk nebija tādas problēmas, lai vajadzētu izvairīties. Nedzirdēju, ka ar ērcu encefalītu būtu slimojuši. Tad izvilka ērci un viss bija kārtībā.

Jānis Vitkovskis, uzņēmējs:

– Pašam nav bijušas ērces, bet katru dienu velku ārā sunim. Mežā eju katru dienu, bet nav vajadzības izvairīties no ērcēm, tās man klāt nelienu. Neesmu arī potējies.

Daiga Kalese, auklīte bērnodārzā:

– Man nekad nav bijušas ērces. Šobrīd mežā vairs neeju, un nav bijusi vajadzība kaut ko darīt, lai izvairītos. Kādreiz arī no tām neizvairījos.

Una Candere, audzina bērnus:

– Varbūt kaut kad bērniņā ir bijusi, bet tas jau bija sen, skolas laikā. Man ir bail no ērcu encefalīta, bet no tā nekā īpaši nesargājos un potējusies arī neesmu. Uz mežu neeju bieži, pārsvarā staigāju pa pilsētu, kādreiz vēl uz jūru aizbraucu. Bet, ejot mežā, es apģērbjos kārtīgi. Iznākot no meža, visas drēbes izpurinu un uzvelku citas.

Ilgonis Lācis, pensionārs:

– Mežā eju, bet līdz šim nav bijusi neviena ērce. Es no tām neizvairos. Agrāk strādāju zemessardzē, un tur potējās pret ērcēm.

Krista Drulle
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Kurzemnieks

Kuldīga, 1905. gada ielā 19, LV-3301
redakcija@kurzemnieks.lv; reklāmas nodaļa – 63324881;
sludinājumi@kurzemnieks.lv

Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. apl. nr. 1400. Iznāk pirmdienās, trešdienās, piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta. Iespiests SIA *Poligrāfijas grupa Mūkusalā*, Rīga, Mūkusalas iela 15a. Metiens – 3688.

Galvenā redaktore
Daiga Bitiniece – 63350567;

Jaunās mediju haizivis tiekas Pelčos

(Sākums 1. lpp.)

Nometnē darbojas 50 dalībnieki no Latvijas un Lietuvas.

„Pelčos ir patīkama gaisotne, kas rosina uz jaunām idejām, burvīgi skatī apkārt, laba infrastruktūra. Šeit jaunieši var fokusēties darbam, radīt un būt kopā,” saka I. Bičevska.

Brīvpriatīgais Roberts Pavlovskis no Balviem atzīst: „Pagājušajā gadā biju kā dalībnieks, tāpēc šovasar nolēmu, ka vajag palīdzēt. Tā ir unikāla iespēja no profesionāļiem uzzināt daudz jauna. Mēs dzīvojam laikā, kad mediji ir visapkārt, un, ja nesaisītīšu savu nākotni ar medijiem, tad tāpat būšu ieguvis unikālas zināšanas. Šogad atbildu par to, lai pasniedzēji justos labi. Kopumā viss ir labi, gaidu praktiskās nodarbības.”

Dalībniece Elīza Vilaua no Jelgavas: „Pirms tam biju dzirdējusi ļoti labas atsauksmes par šo nometni, tāpēc zinu, ka šis būs liels vasaras piedzīvojums un uzzināšu daudz ko jaunu.” Jelgavniece Elizabete Dreimane: „Mans vaļasprieks ir video veidošana, tāpēc vēlos pilnveidot savas prasmes un satikt speciālistus.

Jaunie mediju speciālisti iepazīst fotoaparāta parametrus, kurus rāda operators Uldis Jancis.

Vēlos iegūt motivāciju strādāt šajā jomā, jaunus kontaktus, draugus un pieredzi. Esmu ļoti pārsteigta par skaisto Kuldīgu, gribu šeit dzīvot!”

Lāsmas Reimanes teksts un foto

Darbu var sākt kaut rīt

Tā, vērtējot Kuldīgas novada izglītības iestādes pirms jaunā mācību gada, apgalvoja domes izpilddirektore Ilze Dambīte-Damberga.

Domes komisija uz skolām un bērnudārzēm dodas četras dienas. Pirmos tā apskatīja 10. augustā, bet secinājumi par kopainu būs pēc 16. augusta. „Pirmajā dienā bijām Laidos, Sermitē, Turlavā, pirmsskolas izglītības iestādē *Bitīte* un *Cīrulītis*. No līdz šim redzētajām izglītības iestādēm visnozīmīgākās pārmaiņas būs *Bitītē*. Ir jau uzņemti bērni vispārīgajai programmā, turpmāk ēdienu negatavos uz vietas tāpat kā citos pilsētas bērnudārzos tas tiks piegādāts. Pamatojums: lai virtuve atbilstu normām, vajadzīgi ļoti lieli ieguldījumi, jālabo ventilācija, jāgādā jaunas iekārtas,” skaidro I. Dambīte-Damberga. Jautāta par pedagogiem, viņa atzīst, ka pārsvarā skolotāju pietiek, ir izsludināts konkurss uz Vārmes pamatskolas direktora vietu, bet citu lielu izmaiņu neesot.

Pirmsskolas izglītības iestādes *Bitīte*-attīstības centra vadītāja Līga Megne pastāstīja, ka bērnudārzos no speciālā pārtop parastajā, bet attīstības centra statusu pēc Izglītības un zinātnes ministrijas vērtējuma drīkst vēl gadu saglabāt: „Mums ir septiņas speciālās grupas ar 14 audzēkņiem, kā to nosaka Ministru kabineta noteikumi. Piecās grupās bērni mācīsies vispārējā programmā. Šajās grupiņās uzņēmām 24 mazos bērnus – 2014. un 2015. gadā

Kuldīgas pirmsskolas izglītības iestādes *Bitīte*-attīstības centra vadītāja Līga Megne, viņas vietniece Aija Zepa un skolotāja Ilze Emoliņa gaida jaunos audzēkņus.

dzimušos.” 14 gadus *Bitīte* bija speciālais bērnudārzs ar mazāku bērnu skaitu grupiņās. „Darbs citādā ritmā arī mums, pedagogiem, ir izaicinājums. Grupiņās, kurās bērni apgūs parasto programmu, jau tiks integrēti deviņi mazuļi.”

Gatavojoties jaunajam mācību gadam, pirkta gultiņas, garderozes skapīši, komplektēta gultas veļa, kā arī pasūtīta jauna. Kādā grupiņā izliktas labi saglabātās gultiņas no laikiem, kad *Bitīte* vēl bija parastā iestāde.

Bitīte bija pēdējais bērnudārzs Kuldīgā, kurā ēdienu vārīja uz vietas. L. Megne teic, ka vēl notiek iepirkums par piegādā-

tāju: „Gan jau viss būs labi, un ēdiens būs garšīgs. Galvenais, lai ēdienkarte ir pareizi sabalansēta. Divgadnieks negribēs ēst pupiņu salātus vai rasolu, jāpdomā, ka viņam vairāk jāpiedāvā putras, olu kultenis.” *Bitītes* virtuvē līdz šim strādāja divas pavāres un divas darbinieces piedāvāts palikt darbā, viena jau bijusi pensijas vecumā, bet pārējās divas labprāt izmanto iespēju pensionēties priekšlaicīgi. Arī logopēdu slodzes samazinājušās, bet speciālistes veiksmīgi atradušas darbu citās izglītības iestādēs.

Inguna Spulniece Lāsmas Reimanes foto

Piedāvās iespējas profesionāli pilnveidoties

Sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komisijas pirmajā sēdē tika apstiprinātas vairākas pieaugušo neformālās izglītības programmas, ko plāno piedāvāt izglītības iestādes un biedrības.

Visvairāk programmu gatavojas piedāvāt Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums. Lielākā daļa no tām saistīta ar kokapstrādi. Tās ir: korpusa mēbeļu izgatavošana no laminētās kokskaudu plātnes bez priekšzināšanām, koksnes mehānizētā apstrāde, kokapstrādes darbgaldu operatora iemaņu apgūšana bez priekšzināšanām, mēbeļu apgleznošana, koka izstrādājumu dizains, restaurācija, koksnes uzbūve, fizikālās un mehāniskās īpašības, materiālu izvēle, pielietošana un to sagatavošana dažādiem izstrādājumiem, dekoratīvo koka izstrādājumu izgatavošana, mēbeļu izgatavošanas pamati.

Vēl tehnikums piedāvā pieaugušo neformālās izglītības programmas: 3D vizualizācija – *AutoCad*, metāla apstrāde ar portatīvajiem instrumentiem, automobiļu kondicionieru sistēmas uzbūve, darbība un apkope. Tehnikuma metodiķe Līga Muceniece skaidro, ka pēc apstiprināšanas šīs programmas piedalīsies Izglītības un zinātnes ministrijas iepirkumā, kas attiecas uz kokapstrādi

un autotransportu: „Iepirkumam virzīsim arī sešas profesionālās pilnveides programmas, kas šobrīd nodotas licencēšanai Izglītības kvalitātes valsts dienestā. Ja programmas saņems finansējumu, tad tiks piedāvātas pieaugušajiem, kuri strādā šajā nozarē, bet vēlas papildināt zināšanas vai prasmes. Neformālās izglītības programmas piedāvā mācības, un pēc tam interesenti saņem apliecinājumu, ka ir noklausījušies noteiktu stundu skaitu. Pilnveides izglītības programmas ietver 160 stundas un pēc to noklausīšanās iespējams saņemt pilnveides apliecinību.”

Komisijā tika apstiprināta Pelču speciālās internātpamatskolas attīstības centra pedagogu profesionālās kompetences pilnveides programma *Pirmsskolas vecuma bērnu ar speciālajām vajadzībām pedagogiskā procesa raksturīgākās iezīmes un nodrošināšana*.

Biedrība *Izcilības akadēmija* sagatavojusi pedagogu profesionālās kompetences pilnveides programmu par koučinga metodisko paņēmieni izmantošanu komunikācijas procesā un lasīšanas attīstīšanu sākumskolā. Savu izglītības programmu gatava piedāvāt arī biedrība *Cīņu sports*.

Iveta Grīniņa

MEDIĶI INFORMĒ

Gandrīz pats sevi aizdedzina

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe **Dārta Girsensone**.

No 4. līdz 10. augustam Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novadā mediķi devušies uz 79 izsaukumiem. Uz slimnīcu aizvesti 42 cilvēki, no tiem trīs bērni. Trīs sievietes un 12 vīrieši bijuši alkohola reibumā.

Divas topošās māmiņas aizvestas uz Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļu. Bijušas divas krimināltraumas, kas gūtas Kabilē un Kuldīgā. Abi cietušie bijuši alkohola reibumā, nogādāti slimnīcā.

66 gadus vecs vīrietis nokritis no trepēm, ar galvas un jostas skriemeļu sasitumu nogādāts pie mediķiem. Piecgadīgs zēns, vingrojot nokritis no metra augstām līdzekām, ar iespējamu smadzeņu satricinājumu un iespējamu deguna kaula lūzumu nogādāts Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā. 38 gadus vecs vīrietis cietis ceļu satiksmes negadījumā,

kad mašīna iebraukusi grāvī. No nogādāšanas ārstniecības iestādē atteicies. 39 gadus vecs vīrietis braucis alkohola reibumā, mašīna sadūrisies ar kokus. Cietušais ar virspusēju krūšu kurvja ievainojumu nogādāts slimnīcā. 66 gadus vecs vīrietis alkohola reibumā mēģinājis aizsmēķēt cigareti. Aizdedzies kreklis un bikses. Apģērbu pašam izdevies nodzēst, bet cietušais ar vairāku ķermeņa daļu termisko apdegumu nogādāts ārstniecības iestādē. 40 gadus vecai sievietei iedzēlušas trīs lapsenes, sākusies alerģiska reakcija, bet pēc palīdzības sniegšanas uz slimnīcu nav vesta. Trīspadsmitgadīga jaunieta jājusi ar poniju. Dzīvnieks satrūcies, uzmetis kūkumu un nogāzies uz sāniem. Jātniece ar atslēgas kaula lūzumu un apakšdelma sasitumu nogādāta slimnīcā.

Uzklausīja **Iveta Grīniņa**

NUMURA CITĀTS

„Amerikā cilvēku dzīvesveids un pasaules uztvere ir atšķirīga no eiropiskās. Daudz laika pavadām mašīnā. Pa tās logu var nodot drēbes ķīmiskajā tīrītavā, nopirkt pārtiku, zāles,” stāsta Rineta Tīncu.

Intensīvi kuļ un paši pārbauda kvalitāti

SIA Biagro Kurzeme aizvadītajā nedēļā sāka kult ziemas kviešus un vienlaikus iedarbināja jauno laboratoriju, kurā var noteikt graudu un no tiem iegūstamo miltu kvalitāti.

JA PIETURĒSIES LAIKS

Pērn raņķenieki bija pirmie Kurzemē un kombainus druvā palaida jau 6. jūlijā. Tie gan bija mieži, kas nobriest ātrāk. Ne-labvēlīgo laika apstākļu, vēlās sējas un aukstā pavasara dēļ, kas paildzināja augu veģetāciju, aizkavējusies arī ražas novākšana. SIA Biagro Kurzeme vadītājs Volkers Hepners piebilst, ka Spānijā esot vēl sliktāk – tur pārlietā sausa dēļ zeme pārkaltusi un raža būšot minimāla. Tomēr nevarot zināt, kā tas ietekmēs graudu tirgu pasaulē, no kura atkarīgi arī Latvijas lauksaimnieki. Tagad Biagro Kurzeme sējumi izskatās labi. Ja pieturēsies atbilstošs laiks, tad trīs nedēļās ap 1000 ha ziemas kviešu platību un 350 ha rapša lauku Raņķos, Pelčos, Laidos un Sermītē būs nokulti, jo ražas novākšana norit intensīvi.

Elektroniska ierīce nosaka tilpummasu, kāda vajadzīga absolūti precīziem mērījumiem.

No graudu kūluma ņemto paraugu caur sietu izsijā, uz speciālas (baltas vai melnas) plāksnes izbirst kukaiņi, kurus var izpētīt caur mikroskopu. Dienā, kad laboratorijā viesojās Kurzemnieks, tādi neatradās.

STRĀDĀTU KAUT NAKTĪ

Uz lauka vienlaikus strādā trīs kombaini, katram no tiem seko graudu savācējtraktors, un vēlāk turpat lauka malā kūlums tiek pārbērts kravas auto, lai to nogādātu uz kalti. Tā kā naktis ir aukstas, no rītiem stipra rasa, druvā var iziet tikai ap 10.00. Tad tiek kults, līdz atļauj laika apstākļi. Ja vakaros uz lauka neparādītos mitrums, varētu plaut kaut naktī, jo Biagro Kurzeme ir atbilstoša tehnika un kārtīgi strādnieki. Jau tūlīt pēc nokulšanas cita brigāde ved kaļķi un mēslo laukus, drīz tie tiks uzarti un sagatavoti jaunai sējai.

„Lauksaimniekiem vienmēr lielais nezināmais ir laika apstākļi,” teic agronomis Jānis Kreičmanis. „Ja vienu nedēļu liest un ir silts, labā raža ātri var pārvērsties par lopbarību, tāpēc jāizmanto visas iespējas.”

SMALKI UN PRECĪZI

Šogad Biagro Kurzeme iesaistījies Latvijas graudu tīkla sistēmā. Tas ir komplekss administratīvi tehnisks risinājums, kas nodrošina infrasarkanā spektra graudu analīzatoru vienotu darbību graudu pārstrādes un

Individuāla uzņēmuma graudu kvalitātes laboratorija pielāgota Latvijas graudu tīkla centrālajam analizatoram, norāda SIA Biagro Kurzeme vadītājs Volkers Hepners.

tirdzniecības uzņēmumos. Katra individuāla graudu kvalitātes laboratorijas darbība ar šī tīkla palīdzību tiek regulāri kontrolēta un pielāgota centrālajam analizatoram. Arī tas tiek kontrolēts un regulēts atbilstoši apstiprinātām standartmetodēm. Kas tiek pētīts šādā laboratorijā? V.Hepners atbild, ka pilnīgi viss, kas vajadzīgs, lai precīzi noteiktu kvalitāti: mitrums, proteīni, lipekļi, sedimentācija. Elektroniski var

Juris Liepa aizvadītajā nedēļā Biagro Kurzeme laukos ar kombainu brauca pirmoreiz, bet jau pirmajā dienā kviešu kūlums labi padēvēs.

aprēķināt tilpummasu, pārbaudīt, vai klāt nav kukaiņu un citu nevajadzīgu lietu. Speciālās dzirnavās samaltos graudos, iebrot sarežģītā digitālā iekārtā, var pat noteikt miltu kvalitāti un attiecīgi, kam tos varēs izmantot, kāda būs mīkla. Turklāt digitālie mērījumi ir daudz smalkāki nekā

Laborante Ilga Grenēvica samal graudus, lai pēc tam speciālā iekārtā pēc īpašas formulas noteiktu miltu kvalitāti.

tās kategorijas, pēc kurām mēs veikalā parasti izvēlamies miltus. „Digitālie cipari parāda mīklas kvalitāti: ap 300–400 ir kūciņām un smalkmaizītēm, zem 200 – lopbarībai,” rāda V.Hepners.

ZINA, CIK SAŅEMS

Šobrīd tāda laboratorija mūs-

pusē ir tikai Raņķos, tur savus graudus pārbaudīt ved arī citas tuvējās saimniecības. „Laboratorija ir menedžmenta pasākums,” teic J.Kreičmanis. „Mums maksā par graudu kvalitāti. Sējam un audzējam jau ar domu, lai par ražu saņemtu pēc iespējas vairāk. Jo augstāka kvalitāte, jo lielāka cena. Ir liela atšķirība starp to, ko var saņemt par tonnu lopbarības un par tonnu augstas kvalitātes graudu. Jau tagad zinām, ko saņemsim, vedot nodot graudus. Varam plānot tālāk, kur un kā ieguldīt, lai lielāka peļņa. Protams, arī nododot graudu pieņemšanas vietā, kvalitāte tiek pārbaudīta, bet individuālajiem datiem vajadzētu sakrist, jo tie pielāgoti vienotajam tīklam.”

Neaizmirstamās vasaras dienas

Bērnu dienas nometnē Vasaras skoliņa piedalījās 12 mazie raņķenieki.

Vasaras skoliņa ir Skrundas biedrības Ventas krasti projekts, kas ik pa nedēļai tiek īstenots katrā novada pagastā. Biedrības vadītāja Inese Ivāne stāsta, ka tāpat kā iepriekš citur arī Raņķos sešus līdz desmit gadus vecie bērni bija ļoti atsaucīgi. Kopā ar sociālā dienesta un pagasta darbiniecēm tika apgūtas un piln-

veidotas radoši noderīgas prasmes un sadzīves iemaņas. Katru dienu viņi darbojās dažādās rokdarbu tehnikās: dekupēja traukus, lēja sveces, gatavoja ziepes, līmēja kartītes, izgatavoja magnētiņus, rokassprādzes, matu rotas, atslēgu piekariņus, krāsoja un aplicēja zīmējumus, veidoja traukus no ģipša, sportoja un mācījās gatavot ēst ne tikai sev, bet arī pārējiem nometnes dalībniekiem. Neaizmirstama bijusi saldumu fabrikas

nodarbība, kurā varēja iemācīties gatavot sēklu griljāžu un kārumu Raffaello. Tāpat bija pārrunas par drošību un personīgo higiēnu. Pēdējā dienā visi devās pārgājienā un ugunskurā cepa desiņas. Noslēgumā tika izveidota izstāde ar pašu radītajiem darbiem, kuras atklāšanā visi mīlojās ar kliņģerī un arbūzu. Bērni par atmiņu no kopā pavadītā laika saņēma diplomus.

Daina Tafelberga
Ineses Ivānes arhīva un
autores foto

Pēdējā dienā pēc pārgājiena tika ceptas desiņas.

„Esmu dabūjusi labāko no abām pasaulēm”

“Pa Latviju staigāju kā tūriste, jo jūtos ieaugusi Amerikā tāpat kā mani vestie un tur ieaudzētie jāņogu, upeņu un ērkšķogu krūmi piemājas dārzā. Integrēties tajā valstī ir viegli, bet es neesmu pazaudējusi savu identitāti, jo latviskums Čikāgā tiek kopts nemitīgi,” saka Rineta Tincu, kura 17 gadus dzīvo ārzemēs.

DAUDZ DRAUDŽĪGU TAUTIEŠU

Kādreizējā kuldīdzniece Rineta ar vīru Dāglasu, abu kopīgo septiņgadīgo meitu Stellu, Rinetas piecpadsmitgadīgo meitu Džūliju un Dāglasa 17 un 19 gadus vecajiem dēliem dzīvo privātmājā Čikāgas piepilsētā. Rinetas vecākā meita Enia, kas dzimusi Kuldīgā, šobrīd dzīvo ASV, Nebraskā.

Šobrīd Rinetas pilna laika darbs esot rūpes par meitām, piepalīdzēšana vīram biznesā un darbošanās latviešu sabiedrībā, kur viņa ir viena no vadītājām Čikāgas tautas deju kopā *Mantinieki*. „Mani uzrunāja vadīt deju kolektīvu, jo zināja, ka Kuldīgā esmu dejojusi tautas deju ansamblī *Venta*, daudzus gadus dejuju arī sarīkojumu dejas. Kopā ar Jāni Velkmi vadām deju kolektīvu. Viņš vairāk māca dejas, es piestrādāju pie niansēm un organizatoriskajiem jautājumiem. Deju kopa tika dibināta Latvijas simtgades gaidās, nākamgad piedalīsies Dziesmu un deju svētkos. *Mantiniekos* ir 23 ļoti entuziastiski dejotāji. Pasūtījām Liepājā tērpus, Rēzeknē zābakus. Pirmā mūsu uzstāšanās bija, kad Latvijas kultūras ministre viesojās Čikāgā,” stāsta Rineta.

Pēc statistikas datiem Ilinoisas štatā esot ap trīs tūkstošiem latviešu, pasākumos piedaloties ap 700. Ir Latviešu biedrības nams, četras draudzes, pilna laika bērnu-dārzs un latviešu sestdienas skola, kuru apmeklē 110 bērni. „Tur visi ir draugi visiem. Ja bērns iet latviešu skolā, tad vecāki viens otru pazīst un savā starpā draudzējas. Uz dzimšanas dienu vai Jauno gadu ir jāaicina vismaz simts cilvēku cerībā, ka divas trešdaļas nevarēs tikt,” smeļ Rineta.

SĀKUSI KĀ BRĪVPRĀTĪGĀ

Amerikā Rineta nonākusi, pateicoties amerikāņu pārim Larijam un Elenai Bīniem, kuri tolaik V.Plūdoņa Kuldīgas 1. vidusskolā kā brīvprātīgie mācīja angļu valodu. Arī Rineta bija viņu skolniece. „Pēc vidusskolas Latvijas Universitātē mācījos par mājturības skolotāju, vēlāk Kultūras akadēmijā menedžmentu un mārketingu. Vasarā viņi uzaiicināja mani pie sevis piedalīties brīvprātīgo projektā – Kalifornijā celt mājas. Nākamajā vasarā uz Ameriku aizbraucu studentu apmaiņas programmā pastrādāt. Vēlāk mani atkal aicināja uz turieni strādāt, līdz es tur apprecējos un paliku. Bet skaistās bērnības atmiņas man saistās ar Kuldīgu,” saka Rineta.

ROMANTISKĀ BĒRNĪBA

Rineta dzīvoja Putnudārzā, kur joprojām Dzelzceļa ielā

„Amerikāņu domāšanā ir daudz mazāk stresa. Latvijā cilvēki grib, lai viss ir ļoti precīzi un konkrēti. Amerikā nejautā, kāpēc neieradies, jo pieņem, ka nevarēji vai negribēji.”

Ar Čikāgas latviešu tautas deju kopas *Mantinieki* emblēmu rotātos kreklos kādreizējā kuldīdzniece Rineta Tincu ar meitu Stellu.

dzīvo viņas tētis Aivars Šefanovskis. „Atmiņas ir ļoti jaukas. Kāpām kokos, mētājāmies ar āboliem, iekritu grāvī, kaimiņš mani izvilka ārā. No rītiem pirms skolas gāju uz ceturto autobusu, kura pietura bija ielas galā, un vienmēr to nokavēju. Tad 40 minūtes ar kājām gāju uz skolu. Vasarās bridām pāri Ventai, līdz Riežupes alās. Sava romantika bija arī tam, ka stāvējām rindās. Putnudārzā bija mazs veikaliņš. Pusnaktī paņēmām no mājām krēslu un sēdējām pie veikala, arī kaimiņu bērni. Katram bija pa stundai jānosēž rindā, lai no rīta, kad atved maizes desu, varētu nopirkt. Kad iznāca sērijas *Sprīdīša bibliotēka* grāmatas, tad stāvējām rindā Liepājas ielā pie grāmatnīcas. Kad no skolas gājām gājienos, es nekad nevarēju iet priekšējā rindā, jo to varēja tikai tie bērni, kuriem bija balti baloni un baltas *pufaiciņas*. Man nekad nebija. Tās visas ir labas un mīlas atmiņas. Man šķiet, ka šobrīd Kuldīga ir visskaistākā un romantiskākā pilsēta Latvijā. Bruģis un sarkanie dakstiņu jumti... Es uzaugu padomju laikos, un man ir saglabāties ļoti daudz mantu: politinformācijas klades, kur Ļeņins pirmajā lappusē, otrajā ielīmēts raksts no avīzes, kā Amerikas Savienotās Valstis

grib izraisīt karu. Vēl mazliet palicis Kuldīgā, bet pamatā visu jau esmu aizvedusi uz Čikāgu. Man piedāvāja, un es Čikāgā gatavojos veidot izstādi *Mana padomju bērnība*.”

MULTIKULTURĀLA SABIEDRĪBA

Iedzīvoties tālajā zemē esot bijis ļoti viegli. „Man bija atbalstoši cilvēki. Vairākus gadus biju skolotāja Čikāgas latviešu skolā, tur sadraudzējās ar daudziem, kas arī tagad ir mani draugi. Amerika ir ļoti atvērta, jo tur dzīvo gandrīz visu tautību un kultūru cilvēki, tādēļ cilvēki viens otru pieņem. Tiek piedāvāti ēdieni dažādām gaumēm, katrs var atrast sev tīkamāko. Man ir arī dārzziņš, ogu krūmi. Audzēju no Latvijas atvestajām sēklām salātus, kabačus. Ar draudzenēm kopā taisām tomātus želejā, cepam pīrāgus. Uz Ziemassvētkiem izvāru pelēkos zirņus, izcepu pīrāgus, bet ikdienā man patīk salāti, suši. Pēdējos gados pie mums var nopirkt kūku *Cielaviņa*, *Dzintara*, *Kāruma* sierīnus, *Rīgas balzamu*, *Lāču* maizi. Bet, ja godīgi, nemaz īpaši nekārojas. Cilvēkiem bieži ir priekšstats, ka Amerikā ēd tikai hamburgerus, bet tā nav taisnība. Es neēdu miltu un maltās gaļas mērces, kā to darīju šeit, bet tur

ir ārkārtīgi daudz citu ēdienu,” stāsta Rineta.

DARBU VAR ATRAST VIEGLI

Čikāgā ikvienam esot samērā viegli atrast sev piemērotu darbu: „Katrā rudenī var piedalīties Amerikas zaļās kartes loterijā un laimēt atļauju dzīvot un strādāt Amerikā. Ir jābūt veiksmei, bet tas neko nemaksā un kādam var laimēties. Ir man draudzenes, viena arī no Kuldīgas, kuras ir vinnējušas un ar tādu atbraukušas uz Ameriku. Ja cilvēks ir ieceļojis legāli, tad darbu atrast nevienam nav problēmu. Čikāgā latvieši ir ļoti viesmīlīgi, pirmos mēnešus, kamēr cilvēks sāk strādāt, piedāvā naktsmājas pie sevis. Man draudzenes brauc ar taksometru, limuzīnu. Ir labāk un mazāk apmaksāti darbi, bet tos var nomainīt, piemeklējot sev piemērotāko. Salīdzinot ar iespējām Latvijā, Amerikā tās ir lielākas. Ja cilvēks tur ir nodzīvojis desmit gadus, viņš var nopirkt sev māju. Tā ir paņemta kredīta, bet to var nomaksāt, labi dzīvot un vēl paceļot. Gandrīz visiem man zināmajiem Čikāgas latviešiem ir savas mājas. Ekonomika ir tāda, ka tur gandrīz ir garantēts, ka būs materiāli nodrošināts, ja neesi pilnīgi slinks. Es no pirmā vīra izšķīros, tagad esmu precējusies otrreiz. Pēc šķiršanās nopirku trīsistabu dzīvokli, ko tagad izīrēju. Es viena pati varēju to atļauties, tādēļ es nezinu, kam ir jānotiek, lai Amerikā ģimene nevarētu nopirkt māju vai dzīvokli. Tas, protams, atkarīgs no cilvēka ambīcijām, bet tur var ātri nokārtot to, lai strādātu kvalificētu darbu. Amerikā ir pierasts, ka cilvēki maina darbu. Pastrādā un, ja vēlies, pēc divām nedēļām strādā jau citur. Latvieši ir grāmatveži, mediķi, mākslinieki. Eiropiešus ļoti labprāt ņem darbā, jo viņi ir strādīgi. (Rineta pati strādājusi nekustamo īpašumu birojā un tad kādā kompānijā par inventūras menedžeri.) Izglītības dokumentus var pielīdzināt viegli. Piemēram, lai iegūtu autovadīšanas tiesības, jāatbild uz ļoti vienkāršiem jautājumiem. Viss nav tik ļoti reglamentēts, cilvēkiem bieži ir jāvadās pēc situācijas, jārikojas, kā šķiet visloģiskāk,” stāsta Rineta.

JŪTAS CITĀDĀK

„Mājās mēs dzīvojam ļoti latvisku dzīvi. Stella iet latviešu skolā, Džūlija ik vasaru sešas nedēļas pavada latviešu sabiedrībā Garezerā, Mičiganas štatā. Pie sienām mājās ir Latvijas mākslinieku darbi, bieži tiekamies ar tautiešiem. Mans vīrs, amerikānis, saka, ka nekad nav redzējis,

ka ballē tā dejo un dzied, kā to darām latviešu kopienas svētkos. Viņam tas patīk. Viņš ir dzimis Amerikā, bet viņa ir eiropeiskā izjūta. Viņa mamma ir vāciete, bet tēvs pa pusei rumānis, pa pusei skots. Amerikā cilvēku dzīvesveids un pasaules uztvere ir atšķirīga no eiropeiskās. Daudz laika pavadām mašīnā. Pa tās logu vari nodot drēbes ķīmiskajā tīrītavā, nopirkt pārtiku, zāles. Amerikāņu domāšanā ir daudz mazāk stresa. Latvijā cilvēki grib, lai viss ir ļoti precīzi un konkrēti. Ja ģimenes vakariņas, tad visiem jāierodas vienā laikā. Ja kāds nokavē, tad tiek uzdoti jautājumi, lai noskaidrotu, kādēļ neieradies laikā. Tāda liekvārdība. Amerikā nejautā, jo pieņem, ka nevarēji vai negribēji ierasties. Varbūt gribēji gulēt, varbūt bija kas svarīgāks vai negribēji ēst un nu esi ar mieru ēst aukstu utt. Šādu amerikāņu attieksmi eiropeieši bieži pārprot, domājot, ka viņiem viss vienalga. Nav vienalga. Tā ir otra cilvēka respektēšana, pieņemšana. Viņi pieņem, ka nav jādara tā, kā kāds cits uzskata. Katrs var darīt, kā grib, tikai nedrīkst darīt pāri citam. Ļoti kategoriski ir noteikts, ka nedrīkst otram fiziski un emocionāli kaitēt,” stāsta Rineta.

DOMĀ PAR RĪTDIENU

Ja kaut kā Amerikā pietrūkstot, tad tā esot kultūras dzīve. „Man patīktu dzīvot Rīgā, kad ir teātru un operu sezona. Var ātri aizceļot arī uz citām Eiropas valstīm. To, vai kādreiz atgriezīšos, nevaru pateikt, jo ir jāsaprot ar vīru, kur gribēs būt viņš. Bet varbūt kaut kad man patīktu dzīvot atkal Latvijā. Čikāgā mēs dzīvojam labā rajonā, un tas ir svarīgi. Kad ziņās dzird, ka Čikāgā šauj un notiek šausmas, tas ir sliktajos rajonos, no kuriem es dzīvoju tālu. Par politiku arī īpaši neuztraucos, jo laiki nāk un iet, bet katram ir jābūt saprātam pielāgoties situācijai, kāda tā ir. Man patīk, ka amerikāņi domā par rītdienu. Amerikā jau skolā bērnam māca, ka ir jāreķina savs budžets, jāplāno. Par pensiju katrs gādā no jaunības. Mani draugi smeļ, ka pēdējos desmit gadus arī es pārāk daudz runāju par savu pensiju, bet tā ir domāšana, ko esmu ieguvusi tur. Es neteiktu, ka esmu ļoti taupīga, bet arī nešķiežos. Kā padomju laika bērnam man ir vērtība lietām. Man patīk iegādāties mazāk, bet kvalitatīvu, visam mūžam. Neapkraujos ar mantām un lietām, kas amerikāņiem ir raksturīgi. Es jūtos, ka esmu dabūjusi labāko no abām pasaulēm,” uzskata Rineta.

Jolanta Hercenberga
Lāsma Reimanes foto

Pret ērcēm var arī apbruņoties

Mainoties klimatam, mainījušies arī ērcu paradumi. To aktivitātes periods Latvijā kļuvis nenosakāms. Ir bijuši gadījumi, kad ērci cilvēks atrod uz apģērba pat janvārī.

Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novads ir starp tiem 27 valstī, kur noteikts augsts saslimstības risks ar ērcu encefalītu.

Slimību profilakses un kontroles centra speciālisti uzsvēr, ka vakcinēties pret ērcu encefalītu var visu gadu, bet dati rāda, ka daudz cilvēku to dara tieši rudenī – sēņošanas un ogošanas sezonā. Speciālisti uzsvēr, ka vakcinēties vasarā arī esot droši: mūsdienu vakcīnas nerada papildu draudus cilvēka veselībai, ja iekož ērce, bet imunitāte pret encefalītu vēl nav izstrādājusies. Daudzi cilvēki uzskata, ka no ērcēm var sevi pasargāt, lietojot veikalos nopērkamos uzsmidzināmos līdzekļus. Šādi priekšstatīti ir maldīgi, jo ērces barības meklējumos neizmanto ožu, bet vadās no cilvēka izstarotā siltuma un savām dzīņām. Slikti smaržojošs aerosols viņu no ēšanas neatbaidīs.

DZĪVES CIKLS

Ērcēi ir četras attīstības stadijas: oliņa, kāpurs, nimfa un pieaugusi ērce. Ērces dzīvo trīs līdz piecus gadus. Tās vairojas dzimumvairošanās ceļā, kas nozīmē, ka tēviņš apaugļo mātīti. Mātīte dēj tūkstošiem oliņu, kas izšķīlas par maziem kāpuriem. Izņemot oliņu stadiju, ērcēm ir nepieciešams baroties ar asinīm, lai pārietu nākamajā stadijā. Kāpuri, kas ir apmēram 1 milimetru gari, parasti barojas no putniem un grauzējiem, līdz attīstās par nimfām. Nimfas barojas no siltasiņu zīdītājiem, tostarp mājdzīvniekiem un cilvēkiem. Tās paliek piestiprinājušās vairākas dienas, un, kad ir pietiekami paēduši, nokrīt. Cilvēkiem visbiežāk piesūcas nimfas, jo tieši mazās ērces ir daudz grūtāk pamanīt nekā pilnībā pieaugušās. Visbeidzot nimfa attīstās par pilnībā pieaugušu ērci. Atkarībā no ērcu sugas ērces lielums var variēt no 0,5 līdz 15 mm. Pieauguši ērcu tēviņi ir apmēram 7–15 mm gari, tie vairs nepieķeras saimnieka organismam, bet pieaugušām mātītēm ir vajadzīga vēl viena asiņu deva, pirms tās spēj dēt oliņas. Tāpat kā nimfas stadijā tās var baroties no jebkura zīdītāja – gan mājdzīvnieka, gan savvaļas zvēra. Mātītes paliek piestiprinājušās saimnieka organismam apmēram nedēļu. Kad tās sūc asinis, tās uzbriest līdz zirņa izmēram. Tad tās nokrīt un ir gatavas izdēt nākamo ērcu paaudzi. Saskaņā ar dažu ekspertu teikto, ērcu reproduktīvais cikls kļūst straujāks, ja klimatiskie apstākļi kļūst tam labvēlīgāki. Tas nozīmē, ka īsākā laika posmā piedzimst vairāk ērcu.

„No mežā iešanas neesmu atteikusies”

PIEREDZE

28 gadus vecā kuldīdzniece Ilze pērnajā vasarā saslima ar Laima slimības vieglāko – ādas – formu. Sieviete uzskata, ka veiksmīgi izārstējusies, turpina iet mežā un no ērcēm nebaidās. „Tā ir tikai veiksmes spēle,” sieviete pārliecināta.

„Pagājušās vasaras sākumā īvandes mežos man iekoda ērce. Koduma vieta bija neērta – padusē. Dzīvesdraugs ērci izņēma ar parasto pinceti, bet palika galva. Koduma vieta bija jutīga, kniesās, svīda, sāpēja. Pēc pāris mēnešiem ap kodumu parādījās sarkans aplis. Pirms tam jau biju pie ārsta, man taisīja analīzes, bet slimība neuzrādījās. Pēc sarkanā plankuma gāju pie ārsta atkārtoti. Tad arī parādījās, ka esmu slima ar Laima slimību,” Ilze skaidro, ka jutusies slimi, nogurusi. Ārsts izrakstījis antibiotikas, tās nācās dzert trīs nedēļas. „Paveicās, ka man bija slimības vieglākā forma, ja to neārstētu, tad varētu saslimt arī ar smagākām formām, kad sākas lielākas problēmas. Ja man tagad iekostu ērce, noteikti pētītu, vai tā vieta ir jutīga. Līdzko pamanītu apsārtumu, ietu pie ģimenes ārsta un prasītu, lai man taisa analīzes,”

Lai gan ģimenē aug trīsgadīgs dēls, neviens pret ērcu encefalītu nav potējies. „Kaut kā neesam tam pievērsušies. Mežā ejam regulāri, gada laikā kādas trīs ērces katram atrodas. Tās arī tagad izņemam mājās. Esmu gājusi arī pie mediķiem, bet gadījies, ka arī pie ārsta, man taisīja analīzes, bet slimība neuzrādījās. Pēc sarkanā plankuma gāju pie ārsta atkārtoti. Tad arī parādījās, ka esmu slima ar Laima slimību,” Ilze skaidro, ka jutusies slimi, nogurusi. Ārsts izrakstījis antibiotikas, tās nācās dzert trīs nedēļas. „Paveicās, ka man bija slimības vieglākā forma, ja to neārstētu, tad varētu saslimt arī ar smagākām formām, kad sākas lielākas problēmas. Ja man tagad iekostu ērce, noteikti pētītu, vai tā vieta ir jutīga. Līdzko pamanītu apsārtumu, ietu pie ģimenes ārsta un prasītu, lai man taisa analīzes,”

Ar vakcīnu un antibiotikām

Ērcēm patīk mitras un siltas vietas. Tās nereti atrod padusēs, cirkšņos un galvas matainajā daļā.

KĀ IZPAUŽAS ENCEFALĪTS

Pie infektologiem visbiežāk nonāk pacienti, kuriem attīstās meningīts vai meningoencefalīts – galvas smadzeņu apvalka vai arī galvas smadzeņu vielas iekaisums. Cilvēkiem ir sūdzības par augstu temperatūru, stiprām galvassāpēm, reiboni, sāpēm acīs, nepatīku pret gaismu un skaņām, var būt trīce un smagos gadījumos – apziņas traucējumi. Aptuveni divām trešdaļām saslimušo situācija nav tik dramatiska, meningīts neatīstās, simptomi ir mazāk izteikti, un ārsti to dēvē par slimības drudža formu.

kurš izplešas, pēc tam izzūd. Tās ir pirmās Laima slimības pazīmes. Lai to nepalaistu garām, jāturpina novērot ērces piesūkšanās vieta mēnesi vai nedaudz ilgāk. Var arī būt neliela dedzināšana, niezēšana, kņudēšana un vēl citas sūdzības – nedaudz paaugstināta temperatūra, savārgums, muskuļu sāpes, laušana locītavās, galvassāpes u.c. Bet šādu simptomu var arī nebūt. Nākamajās stadijās slimības izpausmes ir daudzveidīgākas, turklāt tādas pašas var būt raksturīgas arī citām slimībām.

Sievietēm Laima slimība reģistrēta biežāk nekā vīriešiem. Visvairāk slimo cilvēki vecumā no 50 līdz 59 gadiem.

SARKANAIS PLANKUMS

Dažkārt cilvēks, jo īpaši, ja viņš ir saņēmis vakcīnu pret ērcu encefalītu, jau paguvis aizmirst sastapšanos ar riebiņo insektu, bet pēkšņi ērces piesūkšanās vieta parādās divains sarkans plankums,

ĒRLIHIOZE

Arī tā ir ērcu pārnēsāta slimība. Ērces pārnēsā arī tādus mikroorganismus kā ērlīhijas, kas var izraisīt saslimšanu ne tikai mājlopiem un suņiem, bet, kā pēdējās gados atklāts, arī cilvēkiem, atzīst Slimību profilakses un kontroles centra speciālisti. Daudzos gadījumos ērlīhioze var norīvēt vieglā formā – pāriet pati no sevis. Šai slimībai iespējami gripai līdzīgi simptomi – drudzis, galvassāpes un sāpes ķermenī, bet smagākajos gadījumos arī nopietnākas sūdzības. Tāpēc minēto simptomu gadījumā nekavējoties jāvērsas pie ārsta. Ērlīhiozi ārstē ar antibiotikām.

Saskaņā ar Slimību profilakses un kontroles centra datiem, pērn ar ērcu encefalītu saslima 230 cilvēki, un tas liecina, ka saslimstība ar šo slimību ir palielinājusies par 30%.

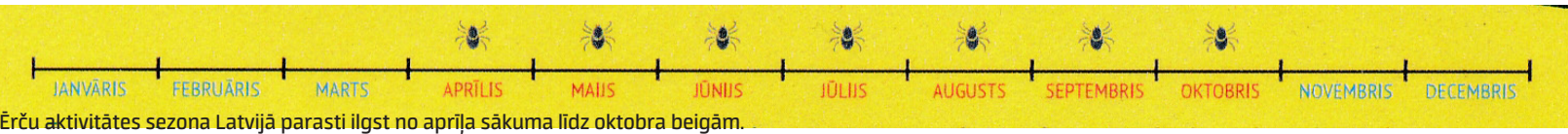
Kā noņemt

Izvelciet ērci ar smailu pinceti, ērcu pinceti vai citiem ērcu noņemšanas rīkiem, kas speciāli radīti šim nolūkam. Ērcu pincetes un noņēmēji ir pieejami aptiekās, zooloģiskos un internetā. To cena svārstās no nepilniem diviem līdz 10 eiro. Noņemt piesūkušos ērci vajadzētu pēc iespējas ātrāk, un tas jāveic ļoti uzmanīgi, jo, saspiežot ērces ķermeni, koduma brūcē var iekļūt tās iekšējais saturs, kas palielina iespēju saslimt. Ja ērce pārnēsā borēlijas un tiek saspiesta, tā izvemjas un kuņģa saturs nonāk koduma vietā, izraisot Laima slimību. Koduma vietā palikušā galva, snuķītis vai cita ķermeņa daļa var radīt iekaisumu.

Ērcu encefalīta vīrus tiek pārnēsāts ar kukaiņu siekalām dažu minūšu laikā pēc koduma. Pirms ērces izvilkšanas dezinficē vietu, kur tā piesūkusies. Ar pinceti satver ērces snuķīti pēc iespējas tuvāk ādai un lēni velk uz āru. (Ja nav pieejama pincete, ap ērci snuķīti apvienojot ar diegu un, velkot aiz diega galiem, izņem ērci.) Koduma brūci dezinficē, un rokas nomazgā ar ūdeni un ziepēm. Nekādā gadījumā vietu, kur piesūkusies ērce, nedrīkst smērēt ar eļļu vai sviestu.

Ērces var izņemt arī doktorātos. Cena jājautā uz vietas. Kurzemnieka aptaujātajos doktorātos tā svārstās no pacientu iemaksas (1,42 eiro) līdz diviem eiro par procedūru. Visvairāk cilvēki dodas atbrīvoties no ērcēm uz Kuldīgas slimnīcas uzņemšanas nodaļu. Tur šis pakalpojums izmaksā 4,27 eiro. Ja grib noskaidrot, vai ērce inficēta, tad pašam pacientam dzīvs kukainis jānogādā Infektoloģijas centrā Rīgā. Arī tas ir maksas pakalpojums.

Ērces sastopamas

Mitrās un ēnainās vietās (jauktu koku mežos, krūmājos, arī izcirtumos).
Nekoptās plavās.
Dārzos, parkos, kur ir nenoplauta zāle.

No ērcu encefalīta var pasargāt vakcinācija.

Ērcu pārnēsātās slimības:
• ērcu encefalīts,
• Laima slimība,
• ērlīhioze.

Vakcinēties iespējams visu gadu. Īpaši svarīgi to darīt cilvēkiem, kuri bieži apmeklē mežu, krūmainas vietas.

Valsts apmaksāto vakcīnu var saņemt:

- bērni no viena līdz 18 gadiem, ja bērna reģistrētā dzīvesvieta ir ērcu encefalīta endēmiskajā sarakstā (www.spkc.gov.lv sadaļā Vakcinācija.) Vakcināciju plāno un veic ģimenes ārsts.
- ja bērns reģistrēts endēmiskajā teritorijā, bet viņa ģimenes ārsta prakse atrodas citur, vakcinācija jāveic pie cita ģimenes ārsta, kura prakse atrodas endēmiskajā teritorijā.
- bāreņi un bez vecāku gādības palikušie bērni visā Latvijā.

* Ērces parasti sēž uz zāles stiebra apmēram 10 cm augstumā no zemes, gaidot, kad garām ies kāds, kam varētu pieķerties.

* Kukaiņi visbiežāk nokļūst uz garāmģājēja apaviem un apģērba potītes augstumā un tad lēnām pārvietojas uz augšu.

* Ērcēi nav acu, tomēr tā pamana savu upuri, jo spēj sajūt garām ejošas radības svārstības, siltumu, aromātu.

No Laima slimības un ērlīhiozes (pret tām nav vakcīnas) var sevi pasargāt, ievērojot piesardzību un izvairoties no ērces piesūkšanās.

• Pirms došanās mežā jāpielāgo apģērbs tā, lai ērce nevarētu zem tā pakļūt un būtu iespēja to savlaikus notraukt.

• Pastaigas laikā ik pa brīdim jāaplūko apģērbs, lai ieraudzītu un laikus notrauktu pa to rāpojošu kukaiņi.

• Regulāri jāpārbauda mājdzīvnieku kažoks, jo arī viņi var atnest ērces mājās.

• Puķes un koku zarus, pirms nest mājās, nopurina un apskata.

Slimību profilakses un kontroles centra materiāls

Ērce salīdzinājumā ar sērkociņu. Daļēji piesūkusies ērce. Piesūkusies ērce.

Ar antivielu pārbaudi iesaka nesteigties

Pēdējos gados popularitāti iemantojušas analīzes ērcu encefalīta antivielu līmeņa noteikšanai. Pastāv mīts, ka revakcināciju var neveikt vai atlikt, ja antivielu daudzums ir pietiekami līmenī. Taču palaušanās uz šādu priekšstatu ir maldinoša, brīdina Veselības centra 4 vakcinācijas dienesta vadītāja Una Fjodorova.

LIEKI TĒRIŅI

Gadījumos, kad cilvēki nav pārliecināti par nākamās vakcīnas saņemšanu vai revakcināciju, pareizāk būtu doties pie ģimenes ārsta vai speciālista, kurš izskaidrotu turpmāko vakcinācijas nepieciešamību.

Ērcu encefalīta antivielas organismā izstrādājas pēc tam, kad cilvēks vakcinējies vai šo slimību pārslimojis. Maksimālais antivielu līmenis organismā tiek sasniegts vienā līdz trijos mēnešos pēc pārslimošanas ar encefalītu, bet imunitāte pret šo slimību veidojas jau 14. dienā pēc otrās vakcīnas. Antivielu analīzes cilvēkiem nepieciešamas tikai atsevišķos, speciālista nozīmētos gadījumos, tāpēc šīs analīzes pacientam nereti ir pilnīgi lieki tēriņi (antivielu analīze izmaksā apmēram pusi no vienas

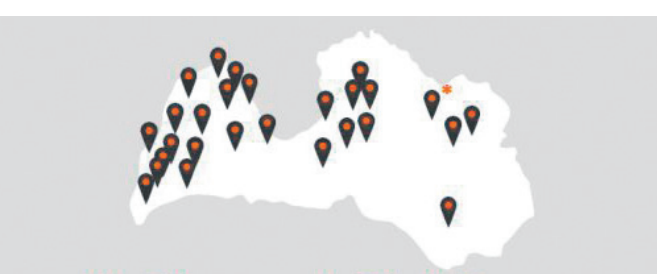
vakcīnas cenas). Ja pagājuši pieci gadi kopš pēdējās vakcinācijas, antivielu pārbaudi taisyti nav nepieciešams, bet jāsaņem vakcīnas iedarbība samazinās, un neviens nevar pateikt, cik strauji tas notiks.

KAD NEPIECIEŠAMS VEIKT ANALĪZES

Antivielu pārbaudi pēc konsultēšanās ar speciālistu ieteicams veikt tad, ja vakcinācijas starplaikos pieredzētas nopietnas veselības problēmas vai arī kavēts vakcinācijas kalendārs. „Pārbaudi var veikt, ja cilvēks atnācis revakcinēties nevis pēc pieciem, bet sešiem gadiem. Tas ļauj noteikt, vai konkrētajā gadījumā varēs iztikt ar mazāku vakcīnu skaitu, vai arī būs nepieciešama viena papildu vakcīna,” skaidro U.Fjodorova.

Slimību profilakses un kontroles centra dati rāda, ka daudzi cilvēki pret ērcu encefalītu vakcinējas tieši rudenī un arī vasarā, kļiedējot mītu, ka pret encefalītu potēties droši ir tikai ziemas mēnešos. Ja saņemta pirmā vakcīna un piesūcas ērce, saslimšanas iespēja ir maza, taču tā tomēr vēl pastāv, līdz nav veikts pilns vakcinācijas kurss.

Šobrīd Latvijā izmanto divu firmu vakcīnas pret ērcu encefalītu ar atšķirīgu revakcinācijas laiku. Tāpēc katram cilvēkam, kurš vakcinējas pret šo slimību, ir svarīgi ievērot potēšanas pasē norādīto nākamo revakcināciju, neskaidrības gadījumos konsultēties ar ģimenes ārstu vai speciālistu, bet nemeklēt ieteikumus sociālajos tīklos vai kaimiņu lokā.

Valsts apmaksāta bērnu vakcinācija pret ērcu encefalītu 2017. gadā nodrošināta 27 novados:

- Aizputes, Alsungas, Amatas, Baldones, Dundagas, Durbes, Engures, Gulbenes*, Grobiņas, Kandavas, Kocēnu, Kuldīgas, Lubānas, Mālpils, Mērsraga, Pārgaujas, Pāvilostas, Priekule, Rojas, Rucavas, Rugāju, Sējas, Skrundas, Talsu, Vaiņodes, Vārkavas, Ventspils

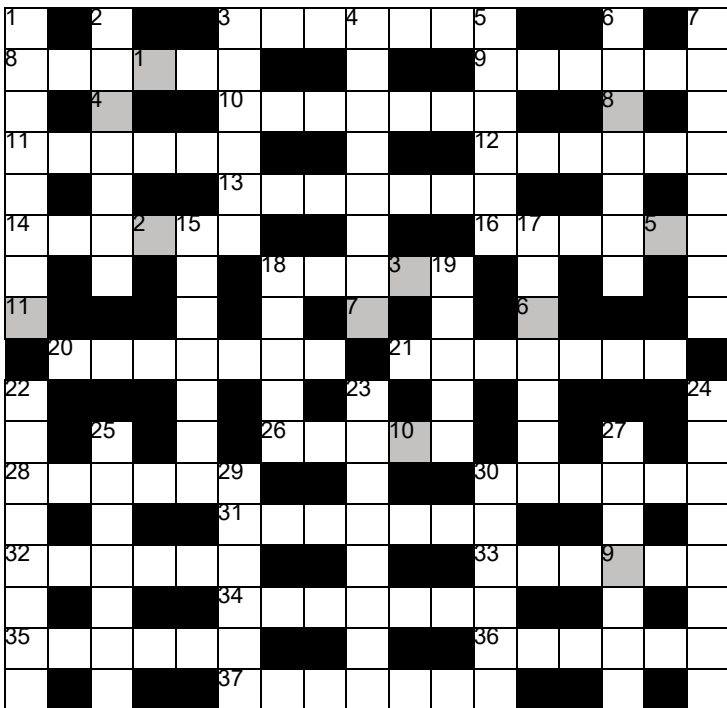
* Novadi, kuri ērcu encefalīta endēmisko teritoriju sarakstā iekļauti pirmo reizi

Kuldīgas, Alsungas un Skrundas doktorātos arī tagad var saņemt poti pret ērcu encefalītu. Atšķirībā no vakcīnas cenas šis pakalpojums izmaksā no 30 līdz 36 eiro. Ja cilvēks vakcinējas pirmo reizi, jāsaņem trīs potes. Starp pirmo un otro ir divu nedēļu atstarpe, bet trešā jāsaņem pēc deviņiem mēnešiem. Revakcinācija atkarīga no vakcīnas – tā var būt pēc trim vai pieciem gadiem.

Inguna Spulenicce

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Agita Leontjeva.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Risinājumu gaidām līdz 16. augustam.

Horizontāli: 3. Smalks kokvilnas veļas audums, apstrādāts kā audokls. 8. Vācbaltu arhitekts (1813–1902). 9. Galvaspilsēta Centrālāzijā. 10. Nepieciešamība izvēlēties starp diviem lēmumiem, divām iespējām. 11. Augu audu komplekss, kas ietilpst vadaudū sastāvā un vada organiskās vielas. 12. Sugas sadalījuma vienība. 13. Šaujamo ieroču sastāvdaļa – plāksnes, kas aizsargā no pretinieku šāviņiem. 14. Apgabala administratīvais centrs Kirgizstānā. 16. Huņņu vai tjurku izcelsmes klejotāju cilts Piekaspijā 1. gt. m.ē. 18. Jenotveidīgo dzimtas apakšdzimta, neliels plēsīgs zīdītājs, kas dzīvo Himalajos. 20. Aparāts gaisa un gāzes attīrīšanai no suspendētām cietām daļiņām ar centrālās spēku. 21. Koks, ar kura jauno dzinumu lapām baro zīdtauriņa kāpurus. 26. Dieviete, kas personificēja Visumu, dievu māte senindiešu reliģijā. 28. Audums (parasti zīda) ar gludu, spīdīgu labo pusi. 30. Precīzi, stingri noteikta kārtība, sadalījums laikā. 31. Nepareizā īstenības uztverē radies priekšstats. 32. Cūku ganības (apv.). 33. Otra lielākā upe Dienvidamerikā. 34. Sintētiska šķiedra, ko iegūst no kaprolaktāma. 35. Debesu dieviete, laulību un precēto sieviešu aizbildne romiešu mitoloģijā. 36. Kūtra, bezdarbīga, neaktīva. 37. 10. pasaules čempions šahā (1969–1972).

Vertikāli: 1. Pudeļdeguna delfīni, kas sastopami Latvijas piekrastes ūdeņos. 2. Plāna, lokā saliekta plāksne ar tievu galu dažu mūzikas instrumentu strinskārināšanai. 3. Privatpersonu vai uzņēmumu obligāts maksājums valstij par tās iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem. 4. Cietu taukskābju maisījums. 5. Vertikāla mēbele dažādu priekšmetu uzglabāšanai. 6. Latviešu dziedātājs (1971). 7. Liliju dzimtas sīpolaugs, kas aug Centrālās un Dienvidamerikas kalnu pļavās. 15. Vēlais akmens laikmets. 17. Vienas vai vairāku skaņu zudums vārda beigās. 18. Pilsēta Krievijā. 19. Organiski savienojumi, kurus iegūst no amonjaka, aizstājot ūdeņraža atomus ar ogļūdeņraža radikāļiem. 22. Politiskas partijas daļa, kuras uzskati var nesaskanēt ar partijas kopīgo līniju. 23. Elements, kas blīvi kustus cilindri un pārvietojas cilindra ass virzienā. 24. Vasarzaļi koki ar garām, smailām dzeloņaini zobainām lapām. 25. Neliela smaržu pudelīte. 27. Pagasta centrs Amatas novadā. 29. Telpas vai telpiska veidojuma vertikālie konstruktīvie norobežojumi. 30. Viengadīgs vai divgadīgs zilgani pelēcīgs eļļas un lopbarības kultūraugs ar gaišdzelteniem ziediem.

Pareizā atbilde: RESTAURATORS.

ATBILDES

Horizontāli: 5. Kriminālieta. 8. Lembergs. 9. Unitāras. 13. Tatri. 14. Ziņnesis. 15. Problēma. 18. Stiksa. 20. Parunas. 21. Polise. 22. Pasterizācija. 25. Akords. 26. Menāžas. 27. Sirpis. 30. Šķiperis. 31. Paralīze. 32. Bojas. 34. Interese. 35. Pikadors. 36. Pulverizators.

Vertikāli: 1. Mitekļis. 2. Mirgot. 3. Ālanti. 4. Kestners. 6. Letonika. 7. Paralēle. 10. Smiltsērķšķis. 11. Atjauninātāji. 12. Zemeszvaigzne. 16. Vafeles. 17. Najādas. 19. Amats. 21. Pajas. 23. Krāpšana. 24. Trilleri. 28. Mistrāls. 29. Saskaņot. 32. Bistes. 33. Saivas.

Pēc balvas redakcijā gaidām **BRUNO MEKŠU**.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalbe, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Jānis Lodziņš, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Velta Višņevska, Biruta Insberga, Katrīna Speciusa. Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuli kastītē.

KONKURSIŅŠ

Tēlotājmākslas spēle

124. kārta

Franču izcelsmes mākslinieks, kurš dzimis 1684. gadā, bija viens no rokoko stila aizsācējiem. Zināms arī kā galantās mākslas jeb galantā stila viens no radītājiem. Šajā stilā īpaša vērība pievērsta izsmalcinātībai, manierēm. Pārsvārā gleznās attēlojis aristokrātiju un buržuāziju. Īpašu lomu viņa darbos spēlēja itāļu komēdiju aktieri un baleta dejotāji. Mākslinieks miris 1721. gadā.

Atbildes gaidām **līdz 15. augusta 12.00: Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks**, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

123. kārtas atbilde: Kazimirs Maļevičs, *Melnais kvadrāts*. 1915.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Indra Ābelīte, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Guntis Obodņikovs, Mārcis Kalējs, Andrejs Malzubris.

MANS MĀJDZĪVNIIEKS

Divi pilnīgi dažādi raksturi

Sofija un Simba ir ļoti atšķirīgu šķirņu kaķenes, kuru saimnieks ir kuldīdznieks Niks Punģits.

RŪPJU NETRŪKST

„Abas kaķenes iegādājāmies www.ss.lv. Vārdus izdomāja mamma. Izvēlējamies kaķus, jo tie ir klusi un mīļi, par tiem nav tik daudz jārūpējas kā par suņiem, kas jāved laukā pastaigās. Tas, ko var izlasīt par šīs šķirnes kaķiem internetā, atbilst patiesībai. Tādi ir arī mūsu kaķi. Sofijai pirms trīs nedēļām piedzima seši kaķēni – četras meitenītes un divi puikas. Mazie ar katru dienu aug lielāki, sāk staigāt pa istabu. Vēlāk tos pārdosim. Šobrīd mājās ir astoņi kaķi, kas sadzīvo labi, tikai Simbu nedrīkst laist klāt mazajiem kaķēniem, jo viņa spēlējoties var nodarīt pāri,” stāsta Niks.

MIERĪGA UN NEUZBĀZĪGA

Sofija ir skotu nokareno ausu šķirnes kaķene zilgani pelēkā krāsā, viņai ir divi gadi. Šī šķirne esot mierīga, tai patīk vientulība, arī kompānija, kaķi ir neuzbāzīgi. Ausis esot noliektas, bet ne visiem šīs šķirnes kaķiem tā ir. Sofija ēd mīksto barību *Felix* un sauso barību, bet kopumā maz. Viņai garšo kūpināta vista, patīk gulšņāt un vērot pasauli, sēžot uz palodzes, bet, kopš piedzimuši kaķēni, laiku pavadot ar tiem. Viņa mazos baro un uzmana. Kaķene uzticoties cilvēkiem, pat svešos laižot pie saviem mazuļiem.

AUSIS UN ACIS JĀTUR VAĻĀ

Simba ir marmora osikata šķir-

Sofija ar saviem sešiem nesendzimušajiem kaķēniem.

Sofija ir skotu nokareno ausu šķirnes kaķene. Ne visiem šīs šķirnes kaķiem ausis ir noliektas.

NIKA PUNĢITA IETEIKUMI

- Ja vēlaties iegādāties kaķi, tad ņemiet kaķeni, jo tās ir mierīgākas un mīļākas.
- Ar kaķi jūs nekad nejutīsieties vientuļi, viņš vienmēr sagaidīs mājās.
- Kaķis ir ģimenes loceklis, kurš pievērs sev uzmanību.
- Ģimenei ar bērniem iesaku marmora osikatu, bet strādājošiem cilvēkiem, kuri nav mājās, – skotu nokareno ausu kaķi.

Simba ir marmora osikata šķirnes kaķene – aktīva, rotaļīga, nepaklausīga, jo vēl jauna.

nes kaķene – aktīva, rotaļīga, nepaklausīga, jo vēl jauna. Viņai ir trīs mēneši. Kaķēnīte ir gaiši brūnā krāsā, striņaina ar punktainu vēderu. Ar šīs šķirnes kaķiem nekad nebūs garlaicīgi. Lai ko tu darītu, viņi vienmēr būs blakus, visur gribēs piedalīties, bet dažreiz var arī sadusmot. Simba spēlējas ar visu, kas pagādās ceļā. Bieži to grib darīt ar Sofiju, kurai tas nepatīk, tāpēc viņa kaujas. Kad Simbai gribas, lai viņu samīļo, tad lienot virsū un laiza, līdz

aizmieg klēpī. Viņa mēdz būt arī rotaļīga – skrien, ieķeras biksēs un lien pa tām augšā. „Pie mums Simba ir tikai mēnesi. Viņa ir ļoti ziņkārīga. Nesen, kad vēlu pārnācu mājās, tumsā verot vaļā durvis, nepamanīju, ka Simba izskrien pa durvīm. Nākamajā rītā atpārnācu, ka viņa ir pazudusi. Atvērām durvis, Simba gulēja kāpņu telpā, kur bija pavadījusi visu nakti,” atceras Niks.

Krista Drulle
Nika Pungīta arhīva foto

KULDĪGAS BIBLIOTĒKĀ

Desmit soļi ceļā uz rīmtumu

Kuldīgas bibliotēkā pieejama vācu filozofa Vilhelma Šmīda grāmata *Rīmtums* (ko mēs iegūstam, kad kļūstam vecāki).

Autors meklē veidus, kā pie-

šķirt novecošanai jēgu. Viens no tiem ir rīmtums – spēja mierīgi ļauties dzīves plūdumam, ko modernā pasaule ir zaudējusi. Lai cilvēks vecumā spētu ierau-

dzīt dzīves vērtību, nozīmīga ir izpratne par novecošanu, prieku un laimes baudīšana, mīlestība, draudzība, attieksme pret nāvi un citi svarīgi aspekti.

PAGĀTNE

Nīkrāce cauri gadsimtiem

NEPIEDIENĪGAS LIETAS

Starp citu, iesniegts arī kāds nepiedienīgs jautājums, kurš no komisijas tika tūlīt iznīcināts un neviens no vakara dalībniekiem pat nezināja, ka tāds jautājums bijis iesniegts. Apsūdzībā pret skolas pārzini minēts, it kā šis jautājums bijis publiski iztirzāts.

ATSTĀJ PAR SKOLOTĀJU

Aizputes aprīnka skolu valde, kā ziņots *Sociāldemokrāta* 127. numurā, savā 1931. gada 14. maija sēdē nolēma Nīkrāces pamatskolas pārzini J.Ļuci atlaist no pārzina amata, atstājot viņu skolā par skolotāju, motivējot savu lēmumu šādi: „Pārzinis ir skolas saimnieks, viņam jāzina, ka skolā netiek pieņemta politika un dzīta zināma politiska novirziena agitācija. Vēl vairāk, ir pierādīts tas, ka pārzinis ir apzinīgi to sekmējis un veicinājis, nenovērsdams pat skolēnu ieraušānu tanī.”

ARODBIEDRĪBA IEBILST

Embūtes apkārtnes skolotāju

arodbiedrība, sīki iepazīstoties ar lietas apstākļiem, atrada, ka atcelšanas motīvi ir pilnīgi nepamatoti, jo jautājumu vakarus vadīja skolas padomes priekšsēdētājs un skolas pārzini nevar darīt atbildīgu par tiem. Arodbiedrība uz stingrāko protestēja pret šādu skolu valdes rīcību, saskatot personīgu izrēķināšanos ar kādam skolu valdes loceklim nepatīkamu skolotāju. Šis jautājums tika pārrunāts arī pilnā biedru sapulcē. Sapulce izteica savu izbrīnu, ka skolu inspektors valdes sēdē nav aizstāvējis skolotāju pret šo uzbrukumu. Sapulce nolēma šo ziņojumu nosūtīt Latvijas Skolotāju savienībai un lūgt visiem spēkiem aizstāvēt skolotāju intereses, jo minētām parādībām nav gadījuma, bet vispārējs raksturs. Tomēr spriedums palika spēkā.

STARP DIVĀM UGUNĪM

Pēc atbrīvošanas no skolas pārzina amata J.Ļucis turpināja strādāt par skolotāju. Viņa vietā par sko-

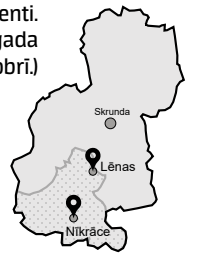
las pārzini sāka strādāt ilggadējais skolotājs J.Blūms. Dzīves apstākļi skolotājiem bija ļoti smagi. Viņi dzīvoja un strādāja kā starp divām ugunīm. Sociāldemokrāti Blūmiem neuzticējās, jo J.Blūms bija sociāldemokrātijas partijas biedra J.Ļuča nomainītājs. Zemnieku savienības pārstāvji arī ar neuzticību raudzījās, jo J.Blūms nebija ar viņiem draugam. Tāpēc arī bija jāpārcieš nepelnīti daudz. Sevišķi cieta pats

J.Blūms, jo viņš bija ļoti jūtīgs cilvēks.

NĪKRĀCES MAZPULKS

Rosīga mazpulku organizēšana Latvijā notika 1929./30. gada ziemā un 1930. gada pavasarī. Interesi par mazpulku kustību modināja Latvijas Lauksaimnieku centrāl-biedrība (LLC) agronomisko darbinieku apspriedēs un gadskārtējos lauksaimnieku kongresos.

Dzintra Liekmane (Topošās grāmatas fragmenti. Sākums 2016. gada 24. oktobrī.)

STARP PIRMAJĪEM 12

Nīkrāces skolā tika nodibināts 7. Nīkrāces mazpulks un par pirmo vadītāju kļuva vietējais lauksaimnieks Jānis Buncis. 1931. gada 25. februārī LLC sasauca Rīgā mazpulku vadītāju apspriedi un dalībnieku kopējo sanākumi, kurā pirmajiem 12 mazpulkiem dāvāja baltzaļos karogus. Karogu saņēma arī nīkrācnieki. Katram mazpulku organizācijas dalībniekam bija pie mājām iemērīts neliels zemes gabals, kurš pašam bija jākopj. Rudenī ar ražu bija jāpiedalās kopīgā skolas izstādē. Nereti veda uz izstādi arī mājās audzētus teļus un citus dzīvniekus. Rīkoja arī atsevišķus mazpulku svētkus, kur piedalījās ar dziesmām, izstādēm un sacensībām. Reizi mēnesī izdeva speciālu žurnālu *Mazpulks*.

(Turpmāk vēl.)

PRIEKA AVOTI

Radošs un mērķtiecīgs

Kuldīdznieks Dāvis Jansons šogad beidza vidusskolu un tūlīt jau dosies studēt Rīgas Tehniskajā universitātē (RTU) par arhitekta palīgu, bet arhitektūra nebūt nav vienīgā viņa interese un prieka avots.

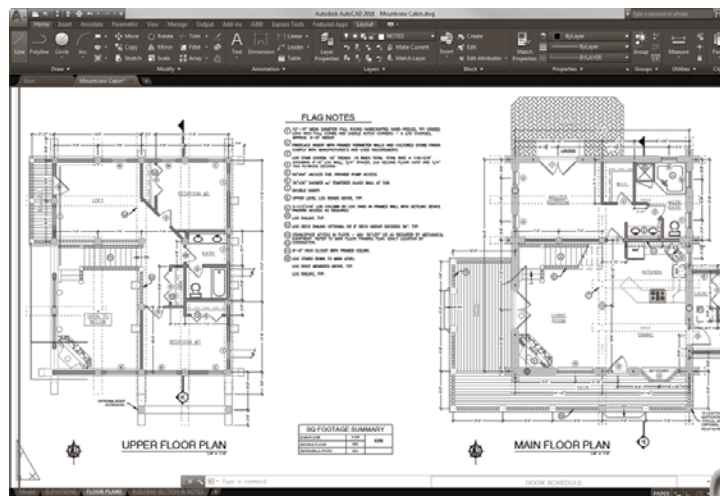

Darboties kopā ar jauniešiem

„Kad gāju skolā, ļoti aktīvi darbojos Kuldīgas jauniešu domē un jauniešu iniciatīvu grupā *Kaktuss*. Kopā ar *Kaktusu* iesaistījos dažādos pasākumos un projektos, piemēram, piedalījāties jauniešu dienās gan Nīcas novadā, gan Talsos. Jauniešu dienās kopā ar citiem Latvijas jauniešiem īstenojām dažādas idejas un kopīgi sadarbojāties, veicinot savstarpējo draudzību.”

Arhitektūra interesē jau sen

„Skolā man ļoti labi padevās mājturība un tehnoloģijas. Es arī beidzu Kuldīgas Mākslas skolu, tur man ļoti padevās zīmēšana. Kad beidzu vidusskolu, biju pārliecināts par savu nākotnes plānu, ka vispirms studēšu par arhitekta palīgu un pēc tam par arhitektu. Pirms iestāšanās RTU Rīgā apmeklēju kursus, lai labāk sagatavotos iestāšanāsam. Šo kursu dēļ tiku universitātē ar labāko iestāšanāsam vērtējumu.”

Jēkabs Aleksandrs Krūmiņš
Dāvja Jansona arhīva un autora foto

Pārvietoties videi draudzīgi

Lai gan Dāvis kārto autovadītāja tiesības, viņam patīk pārvietoties videi draudzīgi, to viņš regulāri dara ar divriteni un longbordū. „Īsākus gabalus veicu ar longbordū, bet garākus – ar divriteni,” viņš stāsta.

Neatņemama dzīves sastāvdaļa

„Mūzika ir neatņemama dzīves sastāvdaļa. Es to varu klausīties no rīta līdz vakaram. Man labāk patīk ne tik zināmu mākslinieku mūzika, jo viņi nespēlē to, kas vairumam cilvēku patīk, bet to, kas viņiem pašiem patīk. Mūziku klausos internetā, izmantojot *Spotify*, jo tur ir viegli pieejama dažādu veidu mūzika. Es klausos tādas māksliniekus kā *Kaytranada*, *Alt-J* un *The XX*.”

PIRMDIENAS VIESIS

Desmitais labākais Eiropā

Kuldīdzniekam, barjerskrējējam KRISTIĀNAM SKURULAM šī vasara bijusi gana ražīga: nupat Baltijas čempionātā U-18 grupā izcīnīta sudraba medaļa, bet XIV Eiropas jaunatnes olimpiskajā festivālā vieglatlētiem Ungārijas pilsētā Ģērā puisis bija desmitais labākais.

Sezonas labāko rezultātu Latvijas jauniešiem 110 m barjerskrējienā (14,75) sasniegza tieši Kristiāns, bet festivālā sāncenšu vidū viņam bija 10. vieta. Savukārt Baltijas čempionātā U-18 grupā 110 m/b Kristiāns uzrādīja rezultātu 15,06, par uzvarētāju šajā disciplīnā kļuva lietuvietis Dovidas Petkevičius (14,63).

Vai esi apmierināts ar paveikto tik augsta līmeņa sacensībās?

Jā. Baltijā paliku otrais, aiz lietuvieša, viņš mani apsteidza arī Ungārijā. Laika apstākļi bija normāli, biju nedaudz apslimis, nebija laba pašsajūta, tas varbūt arī ietekmēja skrējienu un rezultātu. Pirms sacensībām Ungārijā sagatavošanās process bija nopietns, trenējos vairāk un ilgāk, nedēļā piecas reizes. Biju arī treniņnometnē. Galarezultātā viss sanāca, pat negaidīju, ka rezultāts būs tik augsts, jo pirms olimpiādes pēc rezultātiem biju sešpadsmitais, bet nostartējot biju desmitais.

Iznāca kārtīgs liecenis augšup.

Tā ir. Iespaidi par olimpiādi ir tie labākie. Ģēra bija kā olimpiskais ciemats, vienkopus bija viss nepieciešamais sacensībām.

Vai šis tev šovasar bija divas galvenās sacensības?

Jā, šīs abas bija tās galvenās, lai gan no tām svarīgākā bija Eiropas olimpiāde.

Vai viegli trenēties, ja trenere ir pašā mamma (Ieva Skurule – aut.)?

Tagad jā. Agrāk bija periods, kad neklausīju un runāju pretī, tolaik mācījos vēl jaunākajās klasēs. Pēc tam sapratu: ja vēlos ko sasniegt, ir jāklausa, jāstrādā. Arī tagad brīžiem uznāk periods, kad negribas neko darīt, tomēr saņemos.

110 m barjerskrējienā startē Kristiāns Skuruls.

Kristiāns Skuruls kopā ar treneri un mammu Ievu Skuruli.

Tu skrien barjeras, met šķēpu. Kura no šīm disciplīnām tev vairāk patīk?

Patīk mest šķēpu. Taču rezultāti labāki ir barjerās. Latvijā lielāka konkurence ir šķēpa mešanā, par mani tālāk met divi puīši. Savukārt Eiropā vairāk un ātrāk skrien barjeras. Varbūt kādam liekas, ka ir neierasti, ka darbojos divās dažādās disciplīnās: skriešanā un šķēpa mešanā. Taču tas nebūt nav neraksturīgi vieglatlētīkā, vairāki sportisti tā dara, piemēram, kāds lec augstumā un grūž lodi u.tml.

Bet ja būtu jāizvēlas viena?

Tiešām nemāku teikt, būtu

jāskatās, kurā no šīm disciplīnām būtu labāki rezultāti. Jebkurā ir jāiegulda pamatīgs darbs, ir jāstrādā pie tehnikas.

Šogad beidzi 9. klasi, vai turpināsi mācības Kuldīgā?

Jā, domāju, ka mācības turpināšu tepat.

Un Murjāni nevilina?

Nē. Varbūt vienīgi tad, ja zinātu, ka varētu trenēties pie kāda ļoti laba trenera. Bet tā nekad neesmu vēlējies tur mācīties. Mans klasesbiedrs bija iestājies Murjāņu sporta ģimnāzijā, bet pēc pusgada atnāca atpakaļ.

Vai tev vieglatlētikas vasaras

sezona ir beigusies?

Vēl paredzētas sacensības šķēpa mešanā. Taču neesmu pārliecināts, vai tajās piedalīšos, jo šobrīd vēlos atpūsties.

Esi no vieglatlētu dinastijas. Vai mājās runājat par šo sporta veidu?

Jā. Vienmēr mani ir atbalstījuši vecāki, vecvecāki. Tagad mājās kopā skatāmies un pārrunājam arī pasaules čempionātu Londonā.

Vai atminies, kā sāki trenēties vieglatlētīkā?

Vēl negāju skolā, biju maziņš, un mamma mani ņēma līdzī uz zāli, uz sporta nometnēm. Kopā ar sportistiem spēlēju bumbu, aktīvi darbojos. Kopā ar māsu pamētājām šķēpu, viņa tolaik to mācījās. Reiz mamma mani aizveda uz vienām sacensībām šķēpa mešanā. Dabūju pirmo vietu. Iepatikās, tā sāku trenēties.

Vai negribēji izmēģināt kādu citu sporta veidu?

Oma (Dzintra Vaivade, sporta skolotāja – aut.) savulaik gribēja, lai eju trenēties basketbolā vai futbolā. Bet es negribēju, jo mani

neaizrauj komandas spēles. Patīk strādāt individuāli, tad pats vari uz sevi dusmoties, ja kas nav izdevies. Bet negribētu iegāzt komandu.

Vai skola un mācības, treniņi un sacensības ir viegli apvienojami?

Man liekas, ka jā. Pēc skolas aizeju uz treniņu, pēc tam mājās mācos. Man ir viegli. Neesmu izcilnieks, bet atzīmes ir labas.

Kādi mācību priekšmeti tev patīk?

Interesē matemātika, angļu valoda.

Vai tālākā nākotnē redzi sevi kā profesionālu sportistu?

Nezinu. Patlaban plānā ir sportot tik ilgi, kamēr mācīšos vidusskolā. Pēc tam jāskatās.

Ko labprāt dari brīvajā laikā?

Brīvo laiku pavadu kopā ar draugiem, patīk braukt ar motorrolleru.

Inta Jansone Ievas Skurules arhīva foto

KALENDĀRS

• 16. VIII 17.30 Krauju priedēs – **SKRIEŠANAS** seriāla *Kuldīgas apli* 6. kārtā.

• 18. VIII 20.00 V.Plūdoņa ģimnāzijas sporta bāzē (Piltenes ielā 25) – **SPORTA SPĒĻU NAKTS** četrciņā.

• 19. VIII 10.00 Kuldīgas **NOVUSA** klubā notiks Kuldīgas atklātā individuālā čempionāta 2. atlases posms. Pieteikšanās līdz 18. augusta 10.00 pie Anitas Lejas (tāl. 29285364; e-pasts: anitaleja@inbox.lv).

• 20. VIII 17.00 A.Grundmaņa stadionā – Latvijas 2. līgas čempionāta spēle **FUTBOLĀ**: *Nikers – Karosta*.

PLUDMALES VOLEJBOLS

Sadalot medaļas, sezonai pieliek punktu

U-15 grupā labākās: kuldīdznieces Luīze Skudra, Anete Ella Bērziņa, aizputnieces Alise Emīlija Cveigele, Elza Melleupe, kuldīdznieces Rebeka Rīna, Karīna Berņa-Staša.

Četrās vecuma grupās jauniešiem noskaidroti uzvarētāji Kuldīgas novada atklātajā čempionātā pludmales volejbolā.

U-13 grupā godalgas tika viešņām: 1. vietā Liāra Ozoliņa, Ieva Valdmane (Liepāja), 2. vietā Zane Melleupe, Annija Veigelte (Aizpute), 3. vietā Līva Eglīte, Amanda Dinsberga (Talsi), zēniem 1. vietā Kristians Fokerots, Markuss Graudelis (Kuldīga), 2. vietā Adrians Kubiškins, Kristers Lazutkins (Skrunda), 3. vietā Kārlis Liepiņš, Ričards Berkis (Kuldīga).

U-17 grupā jauniešiem 1. vietā Gerda Matisone, Patrīcija Lasmane (Talsi), 2. vietā Ance Jegore, Krista Balgalve (Skrunda), 3. vietā Sanita Punga, Adelīna Audere (Liepāja), jauniešiem 1. vietā Dāvis Storķis, Rolands Folkheims (Skrunda), 2. vietā Ēriks Kricaks, Niks Ādamsons (Skrunda), 3. vietā Ralfs Kud-

rovskis, Marsels Mārcis Jonass (Kuldīga/Aizpute).

U-15 grupā meitenēm 1. vietā Alise Emīlija Cveigele, Elza Melleupe (Aizpute), 2. vietā Luīze Skudra, Anete Ella Bērziņa (Kuldīga), 3. vietā Rebeka Rīna, Karīna Berņa-Staša (Kuldīga), zēniem 1. vietā Dāvis Storķis, Marsels Mārcis Jonass (Skrunda/Aizpute), 2. vietā Francis Ernests Laškovs, Kristians Fokerots (Kuldīga), 3. vietā Rūdis Millers, Mārtiņš Skrickis (Kuldīga).

U-19 grupā jauniešiem 1. vietā Valters Kāpiņš, Toms Boļšakovs (Aizpute), 2. vietā Renārs Šeflers, Niks Puriņš (Skrunda), 3. vietā Rolands Folkheims, Ēriks Kricaks (Skrunda), jauniešiem šajā vecuma grupā dalību pieteica viena komanda – Laura Sliede, Sanita Punga (Liepāja).

Inta Jansone Sporta skolas arhīva foto

PĀRDOD

Steidzami – labu **APBŪVES GABALU** klusā ģimeņu māju rajonā Kuldīgā, Atpūtas ielā 7 (Putnūdārzā), platība 1683 m², 9500 EUR, pārdod īpašnieks. Tāl. 26464576.

Divistabu **DZĪVOKLI** Rendā. Tāl. 26140502.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, visu veidu žalūzijas, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Iespējams līzings. Mucenieku iela 25, tāl. 28448638, Gravas iela 1 (Elvi), tāl. 28378818.

SIA *Nams-95* pārdod aku un kanalizācijas **GRODUS**. Piegāde, izkraušana. Tāl. 29106589, 26548736.

Graudu **KOMBAINUS**, sējmašīnas, arklus, kultivatorus. Tāl. 29752090.

PIENA DZESĒTĀJU (krievu), 3 fāžu. Tāl. 24930337.

Sausu, skaldītu **MALKU** ar piegādi. Tāl. 27885688.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Ātra piegāde. Tāl. 26627800.

Sausu, skaldītu bērza **MALKU** maisos. Tāl. 26544462.

SIA *AJG plus* – sazāģētu lapkoku nomaļu **MALKU**. Tāl. 29399939.

Ar piegādi pārdod sausu, skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu lapkoku meža malku. Tāl. 29249578.

Skaldītu **MALKU**: 8 berkubi – 180 EUR, 11 berkubi – 200 EUR. Tāl. 29562735.

Skaldītu lapkoku vai skujkoku **MALKU** ar piegādi, 25 eiro/krāmētā sterā. Tāl. 24957247.

PĒRK

SIA *Lāses AM* kautuve par labām cenām iepērk **GOVIS, BUĻĻUS, TELES**. Bioloģiski sertificētiem lopiem augstas cenas. Piemaksa par nodoto lopu daudzumu, par gaļas šķirņu lopiem. Tāl. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, AITAS, ZIRGUS**. Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tāl. 26142514, 20238990.

SIA *Valinda* – **GOVIS, BUĻĻUS, TELES**. Tūlītēja samaksa. Tāl. 29434034.

Z/š *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

Z/š *Purvmaļi* iepērk **JAUNLOPUS** un **LIELLOPUS** dzīvsvārā/kautsvārā. Samaksa skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu, elektroniskie svāri. Tāl. 29258394.

Vieglās **AUTOMAŠĪNAS**, traktoru **PIEKABES, INVENTĀRU**. Tāl. 26104984.

VAJADŽĪGI

Darbībai paplašinoties, SIA *Otaņķu Dzirnavnieks* (42103015892) aicina darbā E kategorijas **ŠOFERUS** darbam Baltijā un Eiropā. Tāl. 29185566.

SIA *Dj Logging* (41203051087) – **HARVESTERA OPERATORS** ar pieredzi uz *John Deer 1070*. Tāl. 23880000.

AUTOMAŠĪNAS. Tāl. 20278671.

MEŽUS, CIRSMAS, MALKU – ātra un laba samaksa. Palīdz noformēt dokumentus. Tāl. 26544462.

SIA *PRIEDES AG* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS**. Tūlītēja, visaugstākā samaksa. Tāl. 26993794.

CRAFT WOOD pērk visu veidu **MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena 1000–10 000 EUR/ha. Atjaunojam taksācijas. Tāl. 26360308.

Latvijas mežsaimniecības uzņēmums par ļoti labu samaksu nopirks meža īpašumu vai arī augošu kokus jūsu īpašumā. Sertificēts taksators izgatavos meža inventarizācijas lietu, cirsmu skices, robežstīgu un kupicu atjaunošanu. Uzņēmuma mežzinis sniegs jums profesionālas konsultācijas par nepieciešamajām mežsaimnieciskajām darbībām jūsu īpašumā **BEZ MAKSAS**. Garantējam gan profesionālu un godīgu attieksmi, gan ļoti labu samaksu. Tāl. 26129919, 28368838, info@imu.lv.

I/k *Mārcis Martinovs* (412020189730) vajerdzīgi **ZĀĢĒTĀJII** Labas cirsmas, samaksa reizi nedēļā. Tāl. 26533305.

SIA *Laimdotas* (46101007670) pieņem darbā **ĒVELES OPERATORA PALĪGU** kokapstrādes firmā. Tāl. 26583119.

SIA *ZGZ* (41203047062) vajadzīgi **MEŽSTRĀDNIEKI** un **PALĪGSTRĀDNIEKI**. Tāl. 20505770.

DAŽĀDI

Mētras VT – **TĪRĀM MIKSTĀS** mēbeles, matračus, paklājus, mazgājama logus. Tāl. 28134800.

Mētras VT – **MAZGĀJAM, PŪLĒJAM**, klājam keramikas pārklājumu automobiļiem, pulējam lukstus. Tāl. 28134800.

Tīrām **DZIĻURBUMUS**. Tāl. 29296723.

Tīra un remontē **AKAS**. Tāl. 27448331.

ROKAM DĪKUS, GRĀVJUS. Piedāvā *Bobcat*, ekskavatora, evakuatora, autotceltni (no 5 līdz 25 t) pakalpojumus. Tāl. 28134800.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērkam zarus šķeldošanai un cirsmas izstrādei. Tāl. 29150380, 26458900.

NEPĀRDOD, bet izstrādā! Profesionāla mežizstrādes konsultācija, www.proto.lv, tāl. 26125312.

NEPIECIEŠAMS pieredzējis **AMATNIEKS** nelieliem ēkas remonta darbiem. Tāl. 29700195.

Ja kādam ir vēlšanās padziļināti izprast, pārrunāt laika nopietnību, kurā dzīvojam, un iedziļināties cilvēka būtības-sūtības noslēpumos, tad ir iespēja tikties ar **Dieva Draudzes bīskapu Āriju Pēteri Roslēviču** katru trešdienu 12.00–13.00 Kuldīgas DD birojā, Liepājas ielā 34, ieeja no sētas puses, otrajā stāvā. Norādes pie ārdurvīm.

LĪDZJŪTĪBAS

*Skat tava šūpla dziesma krūtīs.
Tā katrā dzīves solī man ir klāt,
Skat priekos, bēdās, kad ir grūti,
Skat sirdī man, ak, mīļā, labā māt...
/A.Krūklis./
Izsakām līdzjūtību un skumjās esam kopā ar Johansonu ģimeni, no Ģitas māmiņas uz mūžu atvadoties.
Amatnieku ielas kaimiņi*

*Tā ir māte – tik skaidra kā diena,
Mīlas gaismā pār mūžiem kas kvēl.
Tā ir māte, kas katram ir viena,
Kuru zaudējot īsti kļūst zēl.
/A.Balodis./
Izsakām līdzjūtību Ģitai Johansonai, no māmiņas uz mūžu atvadoties.
Amatierietāra SAAN kolektīvs*

*Ja nākas kaut ko ļoti tuvu zaudēt,
Tad nākas gluži cilvēcīgi skumt.
/O.Vācietis./
Izsakām līdzjūtību Valdim un Tatjanai, ĒRIHAM RUTEM mūžībā aizejot.
18. mājas 1. sekcijas kaimiņi*

Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, ĒRIHU ŽANI RUTI aizsaulē pavadot.
Kaimiņi Ziedu ielā 12

IZĪRĒ

Vienistabas (16 m²) **DZĪVOKLI** Kuldīgā ar malkas apkuri. Tāl. 26773182

ATRASTS

Ventmalā – **ATSLĒGA** ar piekariņu. Interesēties redakcijā.

Informāciju par pasākumiem sūtiet

līdz pirmdienas 11.00

e-pastā aiga.blumberga@kurzemnieks.lv!

Viss par reklāmu *Kurzemniekā!*
Tālrunis 63324881.

PĀRDOMĀM

Ko es varu darīt, lai palīdzētu?

Dienu pirms liktenīgā 1. jūlija, kad Liepājā pazuda piecus gadus puisītis, centrs *Dardedze* sarunu festivālā *Lampa* rīkoja situāciju izspēli un diskusiju ar zīmīgu nosaukumu *Neredzami vecāki, pazaudētie bērni*. Šo nosaukumu izdomājām pēc Dobelē notikušās traģēdijas gadu mijā, un diemžēl tēmas aktualitāte nezūd – medijos atkal un atkal izskan kliegstoši vardarbības vai nolaidības gadījumi pret bērniem, kas liek uzdot jautājumu: vai varēja notikt citādi.

Visos sabiedrības slāņos joprojām ir izplatīta bērna fiziska ietekmēšana, pēšana, raustīšana. Līdzās tai savu uzvaras gājieni turpina emocionāla vardarbība: kliegšana, bērna ignorēšana, apvainošana, nīrgāšanās, draudēšana. Seksuālā vardarbība Latvijā ir izplatītākais no policijā reģistrētajiem kriminālnoziedzumiem, kas veikti pret bērnu. Un pamešana novārtā – nerūpēšanās par bērna fiziskajām vai emocionālajām vajadzībām – klusi nostājas līdzās.

Trīs no četriem vardarbības veidiem (fiziska, emocionāla vardarbība un pamešana novārtā) nereti notiek cilvēku acu priekšā. Ar likumu jebkāda veida vardarbība pret bērnu ir aizliegta. Tomēr dažādu vēsturisku vai psiholoģisku faktoru ietekmē liela daļa cilvēku izvēlas neko no tā nepamanīt, līdz notiek kas neatgriezenisks.

Lai iesaistītos, cilvēkam, pirmkārt, ir jāspēj novērtēt pazīmes –

kaut kas nav kārtībā. Piemēram, skaidri jāzina, ka atbilstoši Bērnu tiesību aizsardzības likumam pirmsskolas vecuma bērnu nekādos apstākļos nedrīkst atstāt bez uzraudzības, jo viņš pats vēl nespēj pieņemt atbildīgus lēmumus par savu rīcību. Otrkārt, ir jāpārvar savā prātā uzbūvētā šķēršļu josla, ka iesaistīties nav pieņemts, vecāku attiecības ar bērnu ir privāta lieta. Daudz ērtāk ir ieņemt kādu no sekojošām pozīcijām.

VAINOŠANA

Cilvēks aktīvi iesaistās interneta diskusijās, raksta komentārus un aktualizē jautājumu, kurš no viņiem ir jāso. Vai vainīgi ir bērni vecāki? Vai ģimenei sekoja sociālais dienests, bāriņtiesa un policija? Kāds būs sods? Vairbūt vainīga ir sistēma (un kā to sodīt)? Šāda nostāja ir ārkārtīgi cilvēcīga, jo vardarbība pret bērnu pirmajā brīdī var izsaukt dusmas

un niknumu, vienīgi šīs emocijas cietušam bērnam īsti nepalīdz. Ja tiešām gribam atrast vainīgo, tad tas ir ikviens no mums, kurš savā ikdienā piever acis uz jebkāda veida vardarbību pret bērnu. Lielās traģēdijas sākas no nepamanītiem sīkumiem.

PADOŠANĀS

Cilvēkam nav ticības, ka kāds – vai tas būtu kaimiņš, vecmāmiņa, bāriņtiesa vai policists – varētu mainīt vardarbīgo, nolaidīgo vecāku rīcību. Vēl vairāk, ka bērni vēlāk dzīvē nekopēs vecāku neveiksmīgos uzvedības modeļus. Viņi neredz iespēju izskaust problēmu saknē, līdz ar to jebkādi citi centieni šķiet kā cīņa ar vējdzirnavām. Neticības pamatā, ļoti iespējams, ir reāla dzīves pieredze, tomēr šāda nostāja laupa kaut nelielu iespēju situāciju mainīt. Arī būtiskas pārmaiņas sākas no šķietamiem sīkumiem.

NEPAIET BĒRNAM GARĀM

Abi minētie domāšanas veidi meklē atbildīgo ārpus sevis. Turpretī bērnu drošībai visvairāk nepieciešami cilvēki, kuri uzdod jautājumu: ko es varu darīt, lai palīdzētu? Ko es varu darīt, lai tas vairs neatkārtotos? Vairbūt turpmāk es, redzot pirmsskolas vecuma bērnu vienu pašu, apstāšos un pavērošu, vai viņu kāds pavada. Pārkāpšu savām bailēm „ko citi padomās” un pavaicāšu, kur ir bērna vecāki, vai bērnam ir vajadzīga palīdzība. Neatstāšu bērnu vienu: palikšu viņam līdzās, kamēr ierodas pieskatītājs vai policija.

Protams, ir jābūvēta bērnam uzmanīties no svešiem cilvēkiem, jo viņu nodomi var būt dažādi. Tajā pašā laikā bērnam ir jāzina, ka ārkārtas situācijā, kad viņš ir pazaudējies, nobijies vai apjucis, bērnam nav jābēg vai jāslēpjas, bet gan tieši jādos uz vietām,

kur pulcējas daudz cilvēku, un jāsauc palīgā. Ieteicams bērnam jau iepriekš parādīt, kas varētu būt drošie cilvēki, pie kā vērsties, piemēram, veikala pārdevēja, apsargs vai sieviete ar bērnu. Diemžēl, ja bērns vēl ir mazs vai vecāki nav iemācījuši atpazīt bīstamas situācijas un vērsties pēc palīdzības, visa atbildība paliek tikai citu cilvēku rokās.

Vardarbība un nolaidība pret bērnu ikdienā ir redzama daudz biežāk, nekā mums gribētos to atzīt. Taču, jo vairāk iesaistīsimies preventīvi, vēl pirms vardarbība ir notikusi, jo mazāk ugunsgrēku pēc tam būs jādzēš. Vainot, padoties vai rīkoties?

Rakstu sagatavoja centra *Dardedze darbinieces**

* *Dardedze* ir nevalstiska organizācija, kuras darbības centrā ir mērķis pasargāt bērnus no vardarbības.

JOKI

– Vai cilvēkam vajag daudz, lai būtu laimīgs?
– Maz! Bet lai citiem būtu vēl mazāk!

Ķirurgs:
– Lai izvilktu naglu no galvaskausa, būs jāmaksā 3000.

– Bet man taču ir polise!
– Par jūsu polisi mēs varam naglu aizlikt, lai netraucē.

Spriežot pēc pašmāju meistarību darbības, asfalts ir tāds materiāls, ar ko noklāj platību, kur drīzumā paredzēti rakšanas darbi.

VĀRDA DIENAS

No 14. līdz 20. augustam
14. Virma (11), Zelma (435), Zemgus (44)
15. Dzeldze (3), Zelta (26), Zenta (1667)
16. Astra (954), Astrīda (1851)
17. Oļegs (10 019), Vineta (2813)
18. Elena (1969), Ellena (14), Helēna (1952), Liēna (433), Liene (5517)
19. Imanta (85), Melānija (880)
20. Bernhards (41), Boriss (2814), Rojs (241).
Populārākie: **Liene un Oļegs.**

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 14. AUGUSTĀ		RĪT, 15. AUGUSTĀ	
Dienas garums – 15 st. 17 min. Saule lec 5.49, riet 21.06.		Dienas garums – 15 st. 13 min. Saule lec 5.51, riet 21.04.	
Naktī +15°...+16°		Naktī +12°...+16°	
Z R → A D 3–4 m/s		Z R → A D 1 m/s	
Dienā +16°...+20°		Dienā +16°...+19°	
Z R → A D 2–3 m/s		Z R → A D 2–3 m/s	

KUREKSS

PĒRK

- cirsmas
- mežus īpašumā
- skujkoku zāgbalkus

Zvaniet, nāciet, vienosimies, piedāvāsim Jums visizdevīgāko risinājumu!

APMAKSA TŪLĪTĒJA!

BEZMAKŠAS ZĀGBALĶU TRANSPORTS uz SIA KUREKSS Ventspils, Kuldīgas un Dundagas novados

- Cirsmas, meža īpašumi: tālr. 63624364, 29403378;
- zāgbalki: tālr. 29141474;
- transporta pakalpojumi: tālr. 29133213, 26551033

www.kurekss.lv

Kuldīgā titulu izcīna Kažemāka un Žolnerovičs

Kuldīgas 12. pusmaratonā (21,097 km) par Latvijas čempioniem kļuva pasaules klases skrējeji Valērijs Žolnerovičs un Anita Kažemāka (skrēja tikko pēc pasaules čempionātā maratonā izcīnītās 53. vietas.)

Mājiniekiem nevilts prieks bija par Janeku Rumbergu, kurš šajā disciplīnā junioriem kāpa uz augstākā goda pjedestāla pakāpiena. Sumināti tika arī divi turlavnieki – Ludmila Joce un Dainis Stepe – un skrundeniece Līga Jansone.

Reizē tas bija arī „Bigbank” Skrien Latvija 6. posms. Kopā bija vairāk nekā 2000 dalībnieku. „Jūtos šeit vienmēr gaidīts, patīk te skriet,” pēc finiša sacīja Latvijas pusmaratona čempions V.Žolnerovičs. „Vienīgi trasē bija mazliet garlaicīgi, jo puši neskrēja kopā ar mani. Varbūt varējām viens otru pavilkt, rezultāts būtu labāks.” Junioru čempions J.Rumbergs (Kuldīgas novada sporta skolas audzēknis no Talsu novada) atzina: „Viss bija labi, lai arī mazliet sanāca saraustīti skriet, tāpēc pēdējos piecos kilometros nolīzu. Tomēr līdz galam tiku.”

Kuldīdnieka Kristapa Bērziņa mērķis bijis ieskriet sešinieka: „Otrajā aplī bija grūti, vairākas reizes apsvēru domu par izstāšanos, taču saņēmēmos. Lai arī kāds būtu temps, līdz beigām jātiek. Ar izcīnīto septīto vietu esmu apmierināts.” Par Kristapu sacensību komentētājs sacīja, ka sportists mājas trasē vai katru akmentiņu zinot. Kristaps par šādu komentāru

Pirmo gadu notika rāpošanas sacensības mazuļiem.

Mirkļi no bērnu skrējiena.

ru pasmaidīja: „Lai arī katru gadu domāju, ka Kuldīgā jānoskrien labi, līdz šim man tas nav izdevies, noskrienu zem sava līmeņa; varbūt nākamgad.” Turlavniece Ludmila Joce atzinās, ka šoreiz skrējusi treniņa režīmā: „Karstumā nav ko trakot, un ne vienmēr ir vajadzīgs rezultāts.” Ludmila gatavojas rudenī savam desmitajam maratonam, viņas kontā arī iespaidīgs pusmaratonu skaits – 86. Vairāki skrējieni aiz muguras ir arī bijušajam volejbolistam, tagad Nacionālās aizsardzības akadēmijas studentam Deividam Stupiņam: „Kuldīgā trase bija

grūta, varbūt tāpēc īsti ar skrējieni neesmu apmierināts. Man vairāk patīk skriet pa mežiem. Bet šeit ir patīkama atmosfēra.”

Ar padarīto apmierināti organizatori Saila Jansone un Agris Kimbors: „Kuldīgas pusmaratons ir ar savu odziņu – trasē iekļauts skrējieni pa veco Ventas tiltu, tas sacensību dalībniekiem patīk. Sākumā bažījāmies, vai būs pietiekams dalībnieku skaits, taču cilvēki izlemj pēdējā mirklī, jo dažādu pasākumu klāsts augustā ir plašs. Kuldīdnieki šogad varēja par sākuma cenu reģistrēties manēžā, to arī daudzi izmantoja.”

Pusmaratons: 1. V.Žolnerovičs (01:09:23), 2. Jānis Girgenšons (01:10:17), 3. Jānis Višķers (01:10:18), 7. Kristaps Bērziņš (01:16:11); 1. A.Kažemāka (01:24:13), 2. Gundega Heidingere (01:27:22), 3. Baiba Ažušele (01:29:46), Junioriem 1. J.Rumbergs (01:35:39), 2. Kristaps Straziņš (01:39:10), 3. Kristeris Kugenieks (01:42:44), 1. Megija Stalberga (01:50:34). S50 grupā 2. L.Joce (01:45:54).
10 km: 1. Karīna Helmane-Soročenkova (41:58.00) un Andris Jubelis (34:56.90), 5. D.Stepe (36:35.65).
5 km: 1. Artūrs Niklāvs Medveds (16:26.20) un Amanda Valtasa (19:25.60), 4. Līga Jansone (19:54.05), 7. Āris Brantevics (17:31.20).
Rezultāti www.kuldigas-pusmaratons.lv.

Arvīds Šefanovskis: „Skrējieni neizdevās karstuma dēļ, arī tāpēc, ka pirmie pieci kilometri bija par ātru. Sev un mājiniekiem nosolījos, ka skriešu lēnāk, tomēr solījumu turēt neizdevās.”

Par Latvijas čempionu pusmaratonā kļuva Valērijs Žolnerovičs, kurš nule notikušajā pasaules čempionātā maratonā diemžēl nefinišēja.

Nūjošanā piedalījās interešu kopa Dzērves no Laidiem.

Kliņģeris un šampanietis tika liepājniekam Mārcim Standzeniekam (pirmais no kreisās), jo viņa kontā nu 100 pusmaratoni.

Inta Jansone Indara Vētrāja foto